

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

ІНФОРМАЦІЯ

**про наукову та науково-технічну діяльність
Запорізького національного університету**

за 2009 рік

ЗМІСТ

Показники наукової та науково-технічної діяльності ВНЗ III-IV рівнів акредитації та наукових установ МОН за 2007-2009 рр.....	3
Пояснювальна записка до аналізу статистичних даних науково-технічної діяльності за 2007-2009 рр.....	10
Узагальнена інформація про наукову та науково-технічну діяльність у 2009 році.....	12
Фундаментальні дослідження у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня (виконані тільки за кошти держбюджету)....	16
Перспективні прикладні дослідження, планове продовження їх тематики.....	18
Конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.....	19
Описи найбільш важливих розробок, відкриттів, робіт із значним економічним і соціальним ефектом та інформацією щодо реалізації їх результатів, підтвердженою відповідними актами (довідками) використання у виробництві та навчальному процесі, даними щодо одержання економічного, соціального ефекту.....	20
Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.....	32
Відомості про найбільш ефективні наукові підрозділи, їх напрями діяльності, роботу з замовниками.....	34
Відомості про наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.....	37
Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами НАН та галузевих академій наук України.....	39
Заходи, здійснені спільно з облдержадміністрацією, спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.....	42
Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу, про патентно-ліцензійну діяльність.....	44
Перелік найвизначніших наукових шкіл із зазначенням наукового напрямку (напрямоків) та висвітленням доробку останніх 3-х років.....	50
Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.....	59
Анкетні дані про ВНЗ.....	60
Додатки.....	62

Додаток 3
до наказу МОН
від 16.12.2009 р. №1141

ПОКАЗНИКИ

**наукової та науково-технічної діяльності ВНЗ III-IV рівнів акредитації
та наукових установ МОН за 2007-2009 рр.**

ДВНЗ "ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ" МОНУ

Код ВНЗ 138

(Назва вищого навчального закладу)

№ п/п	Показники	2007	2008	2009
1.	Науково-педагогічні кадри			
1.1.	Чисельність науково-педагогічних працівників НПП (за штатним розписом), усього осіб	588	609	663
1.1.1.	з них: - докторів наук	43	44	78
1.1.2.	- кандидатів наук	328	350	395
1.2.	Чисельність науково-педагогічних працівників, які виконують НДДКР, усього осіб	588	609	610
1.2.1.	з них: - докторів наук	43	44	52
1.2.2.	- кандидатів наук	328	350	377
1.3.	Чисельність працівників наукових установ, науково-дослідних частин, секторів ВНЗ, усього осіб:	0	0	71
1.3.1.	з них: - докторів наук	0	0	22
1.3.2.	- кандидатів наук	0	0	23
1.4.	Кількість штатних одиниць наукових установ, науково-дослідних частин, секторів, зайнятих штатними працівниками, усього	0	0	31,5
1.4.1.	з них: - докторів наук	0	0	7,5
1.4.2.	- кандидатів наук	0	0	9,0
1.5.	Чисельність працівників наукових установ, науково-дослідних частин, секторів, які працюють за договорами цивільно-правового характеру, усього	464	621	17
1.5.1.	з них: - докторів наук	0	44	0
1.5.2.	- кандидатів наук	0	351	2
2.	Підготовка наукових кадрів			
2.1	Кількість спеціальностей в спеціалізованих вчених радах, всього, з них:	6	3	5
2.1.1.	"- спеціальностей в докторських спеціалізованих вчених радах	0	0	0
2.2.	Кількість докторантів, усього	8	8	12
2.3.	Кількість аспірантів, усього	203	209	210
2.3.1.	з них: з відривом від виробництва	121	117	122
2.4.	Кількість захищених кандидатських дисертацій працівниками ВНЗ, НУ, усього, в тому числі:	44	40	61
2.4.1.	"- за межами ВНЗ	0	0	44
2.4.2.	"- сторонніми працівниками у спеціалізованих радах ВНЗ	0	0	7
2.5.	Кількість захищених докторських дисертацій працівниками ВНЗ, НУ усього, в тому числі:	1	3	1
2.5.1.	"- за межами ВНЗ	0	0	1
2.5.2.	"- сторонніми працівниками у спеціалізованих радах ВНЗ	0	0	0
3.	Фінансування НДДКР			

3.1.	Обсяг фінансування із загального фонду, усього, тис. грн., з них:	554,2	672,2	722,2
3.1.1.	- фундаментальних досліджень (за кодом КПКВ 2201020)	412,9	388,9	388,9
3.1.2.	- прикладних досліджень і розробок (за кодом КПКВ 2201040)	141,3	283,3	333,3
3.1.3.	- збереження наукових об'єктів, що становлять НН (за кодом КПКВ 2201090)	0	0	0
3.2.	Обсяг надходжень до спеціального фонду за КПКВ 2201040, тис. грн., усього, з них:	196,7	97,5	67,5
3.2.1.	- обсяг фінансування НДР за державними цільовими програмами	0	0	0
3.2.2.	- обсяг фінансування НДР за державним замовленням, тис. грн.	0	0	0
3.2.3.	- обсяг фінансування НДР за проектами міжнародного співробітництва	40,0	0	0
3.3.	- обсяг надходжень до спеціального фонду за КПКВ 2201020, з них:	18,0	80,0	0
3.3.1.	• за грантами Державного фонду фундаментальних досліджень	18,0	80,0	0
3.4.	Обсяг надходжень до спеціального фонду за надання послуг у сфері науки, що акумулюються на рахунках КПКВ 2201160	576,7	575,2	527,4
4.	Матеріально-технічне забезпечення наукової та науково-технічної діяльності ВНЗ			
4.1.	Середньорічна вартість основних засобів (у фактичних цінах), тис. грн., в тому числі:	0	0	65021,8
4.1.1.	" - машин та устаткування	0	0	10330,5
4.2.	Капітальні витрати на придбання нового наукового обладнання, тис. грн.	0	0	9,8
4.3.	Загальна площа власних приміщень, на яких виконуються НДДКР, тис. кв.м	0	0	1,128
4.4.	Кількість створених у ВНЗ наукових та науково-технічних інфраструктур (лабораторій, міжвідомчих центрів, НДІ, центрів спільного користування обладнанням) усього, в тому числі:	0	0	1
4.4.1.	"- створених спільно із науковими установами Національної та галузевих академій наук	0	0	1
4.4.2.	"- створених спільно із науковими установами та ВНЗ інших відомств	0	0	0
4.4.3.	"- створених спільно із закордонними науковими установами та ВНЗ	0	0	0
5.	Результативні показники виконаних НДДКР			
5.1.	Кількість робіт, відзначених Державною премією України в галузі науки і техніки, всього	0	0	0
5.1.1.	Кількість лауреатів (за основним місцем роботи), всього	0	0	0
5.2.	Кількість робіт, відзначених державними нагородами, преміями України в інших галузях, усього	0	0	0
5.2.1.	Кількість лауреатів (за основним місцем роботи), усього	0	0	0
5.3.	Кількість робіт, відзначених міжнародними нагородами, усього	0	0	0

5.3.1.	Кількість лауреатів (за основним місцем роботи), усього	0	0	0
5.4.	Кількість науковців, що отримують стипендії Кабміну України для молодих учених, усього	2	2	3
5.5.	Кількість науковців, що отримують премії та гранти Президента для молодих учених, усього	0	2	0
5.6.	Кількість науковців, що отримують премії Верховної Ради України для найталановітиших молодих учених, усього	0	0	0
5.7.	Кількість науковців, що отримують інші стипендії та премії державного та регіонального рівня, усього	3	1	1
5.8.	Кількість наукових та науково-технічних робіт (об'єктів), які виконувались у звітному періоді за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, всього, в тому числі:	11	10	9
5.8.1.	" - фундаментальні дослідження (за кодом КПКВ 2201020)	0	6	6
5.8.2.	"- прикладні дослідження і розробки (за кодом КПКВ 2201040)	0	4	3
5.8.3.	- збереження наукових об'єктів, що становлять НН (за кодом КПКВ 2201090)	0	0	0
5.9.	Кількість наукових та науково-технічних договорів, які виконувались за рахунок коштів замовників, що працюють у реальному секторі економіки, усього	17	27	20
5.10.	Кількість завершених наукових та науково-технічних робіт у звітному періоді, усього, в тому числі:	1	7	30
5.10.1.	"- фундаментальні дослідження (за кодом КПКВ 2201020)	0	3	1
5.10.2.	"- прикладні дослідження і розробки (за кодом КПКВ 2201040)	1	4	0
5.11.	Кількість завершених наукових та науково-технічних договорів, які виконувались за рахунок коштів замовників, що працюють у реальному секторі економіки, усього	8	8	9
5.12.	Відсоток НДДКР, які відповідають світовому рівню	85	100	100
5.13.	Створено науково-технічної продукції НТП (видів виробів), усього, в тому числі:	10	7	19
5.13.1.	" - нової техніки , з них:	0	0	0
5.13.1.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.13.1.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.13.2.	" - нових технологій , з них:	4	0	1
5.13.2.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	1
5.13.2.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.13.3.	" - нових матеріалів , з них:	1	1	0
5.13.3.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.13.3.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	1	0
5.13.4.	" - сортів рослин та порід тварин , з них:	0	0	0
5.13.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.13.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.13.5.	" - методів, теорій , з них:	5	6	7
5.13.5.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	4	7
5.13.5.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	2	0
5.13.6.	" - інше* , з них:	0	0	11
5.13.6.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0

5.13.6.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	11
5.14.	Впроваджено НТП у виробництво , створеної у відповідні періоди, усього одиниць, в тому числі:	0	0	10
5.14.1.	" - нової техніки , з них:	0	0	0
5.14.1.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.14.1.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.14.2.	" - нових технологій , з них:	0	0	0
5.14.2.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.14.2.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.14.3.	" - нових матеріалів , з них:	0	0	0
5.14.3.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.14.3.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.14.4.	" - сортів рослин та порід тварин , з них:	0	0	0
5.14.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.14.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.14.5.	" - методів, теорій , з них:	0	0	2
5.14.5.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	2
5.14.5.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.14.6.	" - інше* , з них:	0	0	8
5.14.6.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.14.6.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	8
5.15.	Впроваджено НТП у навчальний процес , створеної у відповідні періоди, усього одиниць, в тому числі:	0	0	12
5.15.1.	" - нової техніки , з них:	0	0	0
5.15.1.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.15.1.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.15.2.	" - нових технологій , з них:	0	0	0
5.15.2.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.15.2.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.15.3.	" - нових матеріалів , з них:	0	0	0
5.15.3.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.15.3.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.15.4.	" - сортів рослин та порід тварин , з них:	0	0	0
5.15.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.15.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.15.5.	" - методів, теорій , з них:	0	0	7
5.15.5.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	7
5.15.5.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
5.15.6.	" - інше* , з них:	0	0	5
5.15.6.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
5.15.6.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	5
6.	Публікації, конференції, виставки			
6.1.	Опубліковано монографій , усього одиниць, в тому числі:	27	32	42
6.1.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	6	9
6.1.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	7	1

6.1.3.	-"- друк. арк.:	468,3	467,7	776,5
6.1.4.	з них, відповідно до вимог ВАК, усього одиниць:	27	32	42
6.1.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	6	9
6.1.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	7	1
6.1.4.3.	-"- друк. арк.:	468,3	467,7	776,5
6.1.5.	з них, відповідно за кордоном, усього одиниць:	0	0	0
6.1.5.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
6.1.5.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
6.1.5.3.	-"- друк. арк.:	0	0	0
6.2.	Опубліковано підручників , всього одиниць:	11	2	4
6.2.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
6.2.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
6.2.3.	-"- друк. арк.:	104,5	43,5	80,0
6.2.4.	з них, з грифом МОН, усього одиниць:	11	2	4
6.2.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	0	0
6.2.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	0	0
6.2.4.3.	-"- друк. арк.:	104,5	43,5	80,0
6.3.	Опубліковано навчальних посібників , усього одиниць:	91	94	97
6.3.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	12	4
6.3.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	14	9
6.3.3.	-"- друк. арк.:	614,5	666,1	597,9
6.3.4.	з них: з грифом МОН, усього одиниць:	8	12	12
6.3.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	2	2
6.3.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	3	5
6.3.4.3.	-"- друк. арк.:	146,3	244,3	166,9
6.4.	Кількість публікацій (статей) , усього одиниць:	1133	1261	1646
6.3.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	88	91
6.3.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	112	40
6.3.3.	-"- друк. арк.:	391,8	418,0	450,7
6.3.4.	з них: <i>статей у фахових виданнях України</i> , усього одиниць:	693	757	705
6.3.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	66	91
6.3.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	85	40
6.3.4.3.	-"- друк. арк.:	282,6	300,3	269,1
6.3.5.	з них: <i>статей у зарубіжних виданнях</i> , усього одиниць:	51	49	57
6.3.5.1.	• за кодом КПКВ 2201020	0	16	2
6.3.5.2.	• за кодом КПКВ 2201040	0	4	0
6.3.5.3.	-"- друк. арк.:	15,2	17,0	19,7
6.3.5.4.	в тому числі, у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Webometrics та інші), усього одиниць:	0	0	48
6.3.5.4.1.	• за кодом КПКВ 2201020			6
6.3.5.4.2.	• за кодом КПКВ 2201040			4
6.5.	Подано заявок на видачу охоронних документів, усього одиниць, в тому числі:	0	0	9
6.5.1.	" - в Україні, з них:	0	0	9
6.5.1.1.	• патентів на винаходи	0	0	0

6.5.2.	" - за кордоном, з них:	0	0	0
6.5.2.1.	• патентів на винаходи	0	0	0
6.6.	Отримано охоронних документів, усього одиниць, в тому числі:	17	8	7
6.6.1.	" - в Україні, з них:	17	8	7
6.6.1.1.	• патентів на винаходи	2	0	0
6.6.2.	" - за кордоном, з них:	0	0	0
5.6.2.1.	• патентів на винаходи	0	0	0
6.7.	Кількість проданих ліцензій, усього одиниць	0	0	0
6.8.	Кількість проведених наукових семінарів і конференцій, всього	14	15	20
6.8.1.	з них: міжнародних	5	5	9
6.8.2.	в т.ч. які зареєстровані у МОН, всього	0	8	14
6.9.	Кількість виступів у міжнародних наукових семінарах та конференціях за межами України, усього	0	0	35
6.10.	Взято участь у виставках, всього : у національних	12	12	10
6.11.	у міжнародних	2	0	4
6.12.	Кількість експонатів	58	55	57
6.13.	Кількість договорів, угод, контрактів про науково-технічне міжвузівське співробітництво із зарубіжними партнерами	0	0	36
7.	Інноваційна спрямованість результатів			
7.1.	Кількість робіт прикладного спрямування (НДР), розпочатих за результатами фундаментальних досліджень, усього одиниць	0	0	0
7.2.	Кількість робіт прикладного спрямування (ДКР, ДТР), розпочатих відкритих за результатами прикладних досліджень, усього одиниць	0	0	0
7.3.	Кількість елементів інноваційної інфраструктури, створених на базі ВНЗ або за його участю (бізнес-інкубатори, технопарки, наукові парки), усього одиниць	0	0	0
8.	Наукова робота студентів			
8.1.	Кількість студентів денної форми навчання, усього осіб	5941	6302	6306
8.2.	Кількість студентів, які беруть участь у виконанні НДДКР, усього осіб	3524	3830	3903
8.2.1.	з них: - з оплатою із загального фонду бюджету	12	5	4
8.2.2.	- з оплатою із спеціального фонду	5	4	1
8.3.	Кількість студентів - учасників 2 туру олімпіад, усього осіб	43	34	35
8.4.	Кількість переможців, які одержали нагороди за результатами 2 туру олімпіад, усього, в тому числі:	4	7	4
8.4.1.	" - на міжнародних олімпіадах	0	0	0
8.5.	Кількість студентів – учасників підсумкових конференцій Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	35	19	20
8.6.	Кількість переможців Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	9	17	14
8.7.	Кількість опублікованих статей за участю студентів, усього	277	483	795
8.7.1.	з них: самостійно	222	93	645
8.8.	Кількість студентів, які одержують стипендії Президента України	5	4	4
8.9.	Кількість студентів, які отримують інші стипендії та премії державного та регіонального рівнів	6	5	15

Примітка: Показники наукової діяльності ВНЗ та наукових установ за 2007-2008 рік не змінюються;

* що саме створено - надати інформацію у примітках до таблиці

ПРИМІТКИ ДО ТАБЛИЦІ**п. 5.13.6.2.**

- Розроблений пакет програм для розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів з урахуванням нелінійності, в'язопружності (науковий керівник проф. Гоменюк С.І.);
- розроблений алгоритм постановки розеткових реакцій із CD-діагностикумами та методичні рекомендації з біотехнології медичної п'явки, червоного хробака - продуцентів БАР (науковий керівник проф. Фролов О.К.);
- розроблена акмеологічна технологія формування управлінських умінь майбутнього вчителя фізики (науковий керівник проф. Іваницький О.І.);
- розроблені методичні рекомендації щодо гірудології та гірудотерапії (науковий керівник Фролов О.К.);
- розроблено рекомендації щодо покращення якості технічної води та промислових стоків (науковий керівник Дударєва Г.Ф.);
- 6 (шість) проектів організації і розвитку мисливських господарств Херсонської, Рівненської, Дніпропетровської областей.

п. 5.14.6.2.

- 6 (шість) мисливських господарств Херсонської, Рівненської, Дніпропетровської областей згідно з Законом України «Про мисливське господарство та полювання» отримали проект організації і розвитку мисливського господарства, в якому визначені шляхи і засоби, що забезпечують вирішення завдань з раціонального використання угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду. Результати одержані в процесі мисливськоупорядкувальних робіт впроваджені в виробничу діяльність цих господарств, а також виданий посібник з типології мисливських угідь України, який використовується для навчання студентів відповідного фаху;
- підготовлені рекомендації щодо покращення якості технічної води та промислових стоків, які впроваджені в виробничу діяльність ВАТ «Мотор Січ» м. Запоріжжя;
- з надання науково-виробничих послуг щодо гірудології та гірудотерапії розроблені методичні рекомендації по гірудології, які впроваджені в виробничу діяльність приватного підприємця.

п.5.15.6.2.

- НДР №5/09 «Розробка методик та програмного забезпечення для розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів». Науковий керівник проф. Гоменюк С.І. Побудована математична модель деформування конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів. Розроблений пакет програм для розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів з урахуванням нелінійності, в'язопружності. Результати досліджень використовуються при викладанні спецкурсу «Метод скінченних елементів»;
- НДР №7/09 "Біотехнологія перспективних кільцеців з вивченням імунотропної дії їх біологічно активних речовин розробленими новітніми імуногенезними методами". Науковий керівник д-р мед. наук, проф. Фролов О.К. Виявлена апоптотична дія ендогенних біологічно активних речовин медичної п'явки на лейкоцити крові людини в умовах *in vitro*. Результати досліджень впроваджені в курси лекцій по загальній імунології, цитології, гістології;
- НДР №9/09 «Акмеологічний підхід до професійної підготовки майбутнього вчителя». Науковий керівник д-р пед. наук, проф. Іваницький О.І. Визначено теоретико-методичні засади розробки і впровадження у навчальний процес технологій навчання фізики в загальноосвітній школі і на цій основі обґрунтовано шляхи модернізації підготовки майбутнього вчителя фізики. Результати досліджень впроваджені в курсі лекцій «Методика викладання фізики у ВНЗ», який читається магістрам на фізичному факультеті ЗНУ;
- ГДР №1/09 «Надання науково-виробничих послуг щодо гірудології та гірудотерапії». Науковий керівник д-р мед. наук, проф. Фролов О.К. Результати досліджень бактеріоточної дії екзогенних БАР медичної п'явки впроваджено в курс лекцій та практичних занять спеціалізації «Біохімія і імунологія»;
- ГДР №№ 126/07, 138/08, 141/08, 145/08, 153/08, 4/09 по впорядкуванню мисливських угідь. Науковий керівник д-р біол. наук, проф. Домніч В. І. Розроблені шляхи і засоби, що забезпечують вирішення завдань з раціонального використання угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду, які впроваджені у спецкурс «Мисливське упорядкування» та

великий практикум з мисливствознавства студентів спеціальності «Біологія», спеціалізація «Мисливствознавство».

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АНАЛІЗУ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗА 2007-2009 рр.**

Наукова та науково-технічна діяльність у Запорізькому національному університеті здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», Державної цільової програми «Наука в університетах» на 2008-2012 роки, рішень Колегій Міністерства освіти і науки України і направлена на вирішення найбільш актуальних проблем, пов'язаних із забезпеченням інтеграції навчального процесу, науки та виробництва, органічної єдності змісту освіти й програм наукової діяльності, гуманізацію та гуманітаризацію науки і освіти.

Порівняно з минулими роками, зросла чисельність науково-педагогічних працівників, які виконують науково-дослідні роботи, що склала у 2009 році **610** осіб, з них **52** доктори наук і **377** кандидатів наук (у 2008 році – 609 осіб, з них 44 – доктори наук, 350 – кандидати наук; у 2007 році – 588 осіб, з них 43 – доктори наук, 328 – кандидати наук).

Протягом звітнього року в університеті виконувалось **9** комплексних науково-дослідних робіт, фінансування яких здійснювалось за рахунок видатків загального фонду державного бюджету у сумі **722,2 тис. грн** (що на 50 тис. грн більше, ніж у 2008 році і на 168 тис. грн більше, ніж у 2007 році), та **20** госпдоговорів, обсяг надходжень від яких склав у 2009 році **67,5 тис. грн.**, що на 30 тис. грн менше, ніж у 2008 році. Це пов'язано з перенесенням останніх етапів робіт на перший квартал 2010 року у зв'язку із скрутним фінансовим становищем замовників.

Зменшився також з 575,2 тис. грн у 2008 році до **527,4 тис. грн** у 2009 році і обсяг фінансування науково-дослідних робіт із спеціального фонду університету (за КПКВ 2201160) внаслідок скорочення чисельності працівників навчально-науково-дослідних лабораторій ЗНУ.

Упродовж 2009 року в університеті виконувався грант Президента для обдарованої молоді з обсягом фінансування **39 тис. грн.** (у 2008 році - два гранти Президента України для молодих вчених із загальним обсягом фінансування 40 тис. грн, у 2007 році грантів не отримано).

За результатами наукової роботи університету в 2009 році кількість опублікованих робіт, збільшилась до **1850**, з яких: монографій – **42** (у 2008 році – 32, у 2007 – 27); підручників та навчальних посібників – **101** (у 2008 році – 96, у 2007 – 110), з них **16** із грифом МОН України (у 2008 році – 14, у 2007 – 19); статей у фахових наукових виданнях – **762** (у 2008 році – 757, у 2007 – 693), з них у міжнародних виданнях – **57** (у 2008 – 49, у 2007 – 51).

У 2009 році університет став організатором та провів **20** наукових міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій, що на 5 більше, ніж у 2008 році і на 6 – ніж у 2007 році.

Науковцями університету зроблено **1277** наукових доповідей на міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських конференціях, що значно більше, ніж у минулих роках (у 2008 році – 979, у 2007 – 946).

Протягом звітнього року отримано **7** патентів на корисні моделі, **2** свідоцтва про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні, свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин та **2** свідоцтва про авторство на сорт рослин. Також подано **7** заявок на корисні моделі, одну заявку на реєстрацію прав на сорт рослин та заявку на реєстрацію знака для товарів і послуг ЗНУ (у 2008 році було отримано 8 патентів, у 2007 – 17). Зниження результативності винахідницької діяльності в останні роки обумовлено тим, що створення об'єктів інтелектуальної власності потребує нового обладнання, сучасних реактивів та матеріальних стимулів. Для покращення цього стану науково-технічною радою ЗНУ були внесені зміни до

показників визначення рейтингу кафедр університету – зросла кількість балів за отриманий патент, що підвищить значення винахідницької діяльності та стимулюватиме творчий процес. Вселяє надію на покращення стану і те, що у 2009 році в ЗНУ зросла кількість творців об'єктів інтелектуальної власності, серед яких є також і студенти.

У Запорізькому національному університеті функціонують докторантура з **12** спеціальностей, де проходять підготовку **12** докторантів (що на 4 більше, ніж у 2007, 2008 роках) та аспірантура з **44** спеціальностей, в якій навчається **210** аспірантів (у 2008 – 209, у 2007 – 203).

Протягом звітного року в університеті підготовлено і захищено **1** докторську і **54** кандидатські дисертації (у 2008 – 5 і 54, у 2007 – 1 і 44 відповідно). У ЗНУ функціонує **4** спеціалізовані вчені ради по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з **5** спеціальностей (у 2008 році – 3, у 2007 – 6). За звітний період у спеціалізованих вчених рада ЗНУ захищено **17** кандидатських дисертацій (у 2008 році – 28, у 2007 – 25). Зменшення захистів дисертацій у 2009 році пов'язано з перереєстрацією двох спеціалізованих вчених рад ЗНУ.

Науково-дослідна робота студентів в Запорізькому національному університеті є однією з найважливіших форм навчально-виховного процесу. У 2009 році **35** студентів ЗНУ стали учасниками другого туру Всеукраїнської студентської олімпіади, **4** з яких зайняли призові місця (у 2008 році – 7, у 2007 – 4). У другому етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт перемогли **14** студентів з **20**, що брали участь у підсумкових конференціях (у 2008 році – 17 з 19, у 2007 році – 9 з 35 відповідно).

Протягом 2009 року опубліковано **795** студентських тез та статей (з яких **645** самостійно), що значно перевищує показники минулих років (у 2008 році – 483, з них 93 – самостійно, у 2007 році – 277, з них 222 самостійно).

У звітному році **15** студентів за результатами своєї активної наукової діяльності отримали стипендії і премії державного та регіонального рівня, що значно перевищує показники попередніх років (у 2008 році – 5, у 2007 – 6).

В міжнародній сфері Запорізький національний університет протягом 2009 року підтримував партнерські зв'язки з вищими навчальними закладами та установами Німеччини, США, Росії, Франції, Нідерландів, Польщі, Словаччини, Болгарії, Азербайджану.

Велика увага приділялась участі ЗНУ у міжнародних програмах співробітництва. Кількість договорів про науково-технічне та міжвузівське співробітництво із зарубіжними партнерами зросла з 26 у 2008 році до **36** у 2009 році.

УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У 2009 РОЦІ

Наукова діяльність у Запорізькому національному університеті здійснюється за наступними напрямками:

- фундаментальні дослідження з найважливіших природничих, суспільних і гуманітарних наук;
- проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу та формування громадянського суспільства;
- збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток;
- новітні біотехнології; діагностика і методи лікування найпоширеніших захворювань;
- нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства;
- новітні технології та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості та агропромисловому комплексі;
- нові речовини і матеріали.

Протягом звітнього року в університеті виконувалось **9** комплексних науково-дослідних робіт, що фінансувалися за рахунок видатків загального фонду державного бюджету у сумі **722,2 тис. грн.**, **20** госпдоговорів з обсягом фінансування **67,5 тис. грн.** та **63** науково-дослідні теми в межах другої половини робочого дня.

В університеті функціонує **10** навчально-науково-дослідних лабораторій, обсяг фінансування яких склав у звітному році **289,7 тис. грн.**

З лютого 2008 р. на базі Запорізького національного університету діє навчально-науково-виробничий комплекс «Екологія» у складі: ЗНУ; ВАТ «Запоріжсталь»; Запорізький обласний державний проектно-технологічний центр родючості ґрунтів та екології продукції Міністерства Аграрної політики України; Центральний інститут механізації тваринництва Української Академії аграрних наук.

На конкурс проектів наукових досліджень і розробок, що виконуватимуться за рахунок видатків загального фонду державного бюджету, починаючи з 2010 року, подано **18** проектів, після проведення першого етапу конкурсу до МОН України було направлено **5** проектів, **3** з яких рекомендовано до включення в тематичний план на 2010 рік.

Серед кращих проектів молодих науковців розпорядженням Президента України «Про призначення грантів Президента України для обдарованої молоді на 2009 рік» визначено проект науковця ЗНУ доцента кафедри загальної та прикладної екології і зоології Горбаня В.В. з обсягом фінансування **39 тис. грн.** для реалізації проекту «Оцінка санітарно-епідеміологічної та екологічної ситуації рекреаційних зон північно-західного Приазов'я».

З метою встановлення і розвитку співпраці в інноваційній діяльності, залучення інвестицій для розвитку економіки України Запорізьким національним університетом у 2009 році укладено Договір про співпрацю з Дніпровським регіональним центром інноваційного розвитку з метою спільного формування бази даних інноваційних проектів для державної реєстрації на основі розроблених інноваційних пропозицій. В рамках цього Договору науковцями ЗНУ розроблено і подано до Дніпровського регіонального центру **11** інноваційних проектів.

Продовжується наукова співпраця Запорізького національного університету із науковими установами Національної академії наук: при Запорізькому національному університеті активно діє Південноукраїнський історико-дериватологічний центр відділу теорії та історії української мови Інституту української мови НАН України, плідно працює Запорізьке відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, а також новостворене у 2009 році Запорізьке відділення Інституту історії України НАН України. З цим Інститутом успішно співпрацює і науково-дослідний інститут козацтва Запорізького національного університету.

За результатами наукової роботи університету в 2009 році опубліковано **1850** робіт, з яких: монографій – **42**; підручників та навчальних посібників – **101**, з них **16** із грифом МОН України; статей у фахових наукових виданнях – **762**, з них **57** – у міжнародних. Започатковано облік публікацій викладачів у наукових журналах з імпаکت-фактором та за наукометричною системою «SCOPUS».

У ЗНУ видається **11** наукових фахових видань: з історичних (3), філософських, філологічних (2), фізико-математичних, біологічних (2), економічних, педагогічних наук. На виконання наказу ВАК України № 29 від 24.01.2009 р. «Про формування нового Переліку наукових фахових видань» університетом підготовлено і направлено до ВАК України документи на включення до нового Переліку **14** видань Запорізького національного університету (**3** з них вже пройшли реєстрацію у Вищій атестаційній комісії України), серед яких **5** нових видань: з фізичного виховання, юридичних, політичних і соціологічних, біологічних наук, у тому числі одне електронне.

У 2009 році університет став організатором та провів **20** наукових міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій.

Науковцями університету зроблено **1277** наукових доповідей на міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських конференціях.

Університет брав участь у щорічних виставкових акціях “Барвіста Україна”, на виставках наукових досягнень в Україні, в Запорізькій торгово-промисловій палаті, де представляв свої наукові розробки.

У 2009 році отримано **7** патентів на корисні моделі, **2** свідоцтва про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні, свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин та **2** свідоцтва про авторство на сорт рослин. Також подано **7** заявок на корисні моделі, одну заявку на реєстрацію прав на сорт рослин та заявку на реєстрацію знака для товарів і послуг ЗНУ.

У Запорізькому національному університеті функціонують докторантура з **12** спеціальностей, де проходять підготовку **12** докторантів та аспірантура з **44** спеціальностей, в якій навчається **210** аспірантів. У 2009 році в аспірантурі ЗНУ було відкрито нову спеціальність: **24.00.03 - «Фізична реабілітація»**.

Протягом звітнього року в університеті підготовлено і захищено **1** докторську і **54** кандидатські дисертації. У ЗНУ функціонує **4** спеціалізовані вчені ради по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з **5** спеціальностей: 01.02.04 – Механіка деформівного твердого тіла, 01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи, 07.00.01- Історія України, 09.00.03 – Соціальна філософія та філософія історії, 10.02.01 – Українська мова». У 2009 р. було перереєстровано дві спеціалізовані вчені ради: з філософських та фізико-математичних наук. Подано документи до ВАК України на перереєстрацію спеціалізованої вченої ради з філологічних наук.

За звітний період у спеціалізованих вчених радах ЗНУ захищено **17** кандидатських дисертацій.

Науково-дослідна робота студентів в Запорізькому національному університеті є однією з найважливіших форм навчально-виховного процесу. Наукові лабораторії, гуртки, проблемні групи, Наукове студентське товариство ЗНУ, студентські наукові конференції, олімпіади, конкурси, круглі столи – всі ці заходи спрямовані на залучення студентів до активної наукової діяльності. У ЗНУ діє **135** гуртків та студентських проблемних груп, в роботі яких беруть участь **1041** студентів.

У 2009 році **35** студентів ЗНУ стали учасниками другого туру Всеукраїнської студентської олімпіади, **4** з яких зайняли призові місця. У другому етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт перемогли **14** студентів ЗНУ з **57**, рекомендованих до участі у підсумкових конференціях.

За наказом Міністерства освіти і науки України Запорізький національний університет виступав базовим вищим навчальним закладом по проведенню другого туру Всеукраїнської

студентської олімпіади зі спеціальностей *«Економічна кібернетика»* та *«Фізика»* і другого етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку *«Бухгалтерський облік, аналіз і аудит»*, які було проведено на високому рівні.

У 2009 році **45** студентських наукових робіт взяли участь у конкурсі Запорізької обласної державної адміністрації для обдарованої молоді з галузі «Наука». Студенти Запорізького національного університету одержали перемогу у **8** номінаціях з **11**.

Протягом року **4** студента ЗНУ одержували стипендію Президента України, **1** – стипендію Верховної Ради України, **1** – стипендію Кабінету Міністрів України, **2** – стипендію Запорізької обласної державної адміністрації, **2** – стипендію Запорізької обласної ради, **1** – стипендію Запорізької міської ради в номінації «Молодий вчений»; **8** студентів премійовано за перемогу у конкурсі Запорізької обласної державної адміністрації для обдарованої молоді з галузі «Наука»; **7** студентів отримали стипендію за стипендіальною програмою фонду Віктора Пінчука «Завтра. UA».

У звітному році на базі ЗНУ проведено **8** Всеукраїнських та регіональних студентських наукових конференцій.

З доповідями та повідомленнями на міжвузівських, регіональних, всеукраїнських і міжнародних конференціях виступили **1100** студентів.

Протягом 2009 року опубліковано **795** студентських тез та статей (з яких **150** у співавторстві з викладачами), обсягом **120,6** друк. арк.

Слід відзначити, що крім конкурсів та олімпіад студенти ЗНУ беруть участь в інших масових наукових заходах. Велику роль відіграє в цьому Наукове студентське товариство, котрим у 2009 році було організовано і проведено близько **80** заходів для студентської молоді, багато з яких вже стали традиційними: це круглі столи «ВІЛ-СНІД: погляд у майбутнє», «Міфи екології», «Актуальні проблеми реабілітації та шляхи їх вирішення», наукова конференція студентів та молодих вчених ЗНУ «Молода наука», університетський конкурс на здобуття ректорської премії «Університет і МИ» та багато інших. Наприкінці 2009 року Наукове студентське товариство ЗНУ реорганізовано у Наукове товариство студентів і аспірантів Запорізького національного університету.

В міжнародній сфері Запорізький національний університет протягом 2009 року підтримував партнерські зв'язки з вищими навчальними закладами та установами Німеччини, США, Росії, Франції, Нідерландів, Польщі, Словаччини, Болгарії, Азербайджану. Кількість міжнародних угод зросла з **26** у 2008 році до **36** у 2009.

У 2009 році розпочата й набуває розвитку програма подвійного магістерського диплому спільно з Університетом дю Мен (м. ле Ман, Франція). У 2009-2010 навчальному році до магістратури Університету дю Мен направлено три випускники фізичного факультету, двоє з них – на стипендіальній основі за рахунок приймаючої сторони. Довгострокові наукові стажування у партнерському університеті пройшли три викладачі біологічного й фізичного факультетів. Досягнуто домовленості з французькими партнерами про залучення до співробітництва економічного факультету, факультету менеджменту та факультету іноземної філології ЗНУ.

Позитивна динаміка спостерігається у сфері вихідної академічної мобільності, загальні показники якої у 2009 році становлять **102** особи для студентів і **70** – для викладачів. **38** викладачів і студентів вибороли персональні гранти на наукові дослідження і участь у міжнародних конференціях, **19** фахівців і **25** студентів пройшли довгострокові стажування або частковий курс навчання у зарубіжних ВНЗ. **9** слухачів програми європейської магістратури «Ділове адміністрування та інформаційні технології» захистили дипломні проекти у Вищій школі менеджменту м. Легніце (Польща). В рамках чинних міжнародних проектів троє студентів факультету соціальної педагогіки й психології стажувалися в університеті м. Магдебург (Німеччина), а троє студентів факультету журналістики – у Технічному університеті м. Люлео (Швеція). Успішно реалізується програма академічної мобільності з

Вроцлавським університетом і започаткована минулого року програма студентських обмінів з вишами Болгарії. За результатами засідань Європейського молодіжного парламенту, що відбувалися цього року на базі ЗНУ, **троє** студентів вибороли право представляти наш виш на європейському рівні в Норвегії. **60** студентів факультету фізичного виховання пройшли виробничу практику з готельного господарства у Туреччині.

Протягом року університет відвідали **65** іноземних гостей, у тому числі надзвичайні і повноважні послы Болгарії й Німеччини, Генеральний консул ФРН у м. Донецьку тощо. Вперше з 2004 року на підготовчому відділенні була укомплектована і успішно завершила навчання група студентів з Нігерії.

**ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ, СУСПІЛЬНИХ І
ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ЗОКРЕМА НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ СВІТОВОГО РІВНЯ
(ВИКОНАНІ ТІЛЬКИ ЗА КОШТИ ДЕРЖБЮДЖЕТУ)**

НДР №1/07 «Формування нано- та мікрокристалічних структур при лазерній обробці сплавів на (Fe, Co, Al) – основі».

Науковий керівник: д-р фіз.-мат. наук, проф. Гіржон В.В.

Запропоновано новий метод створення квазікристалічних покриттів. Проаналізовано вплив товщини легируючого прошарку та температури алюмінієвої основи на структурно-фазовий стан зони лазерного легування. Виконано моделювання процесів формування мікроструктури при лазерному нагріві алюмінієвих сплавів. Вперше встановлено величину контактного кута при гетерогенній кристалізації сплавів Al-Si.

Показано, що імпульсні лазерні нагриви аморфних стрічок в магнітному полі призводять до суттєвих змін їх магнітних властивостей, зокрема, до наведення магнітної анізотропії. Запропоновано фізичний механізм виникнення магнітної анізотропії в аморфних сплавах після таких лазерних нагрівів.

За результатами досліджень одержаний патент на винахід, підготовлено і захищено кандидатську дисертацію, розроблені нові розділи спецкурсів «Фізичні основи структурного стану речовини», «Лазерна обробка матеріалів» та «Фізика матеріалів», які впроваджено в навчальний процес. Опубліковано 3 статті в фахових виданнях. Результати досліджень апробовані на 6 конференціях, з них 3 – міжнародних.

НДР №2/09 «Удосконалення методології соціального пізнання, змісту та методики викладання філософії на гуманітарних факультетах ВНЗ».

Науковий керівник: д-р філософ. наук, проф. Воловик В.І.

Розроблено методологічні підвалини соціальної філософії. Здійснено неупереджений філософський аналіз існуючих тлумачень поняття «соціальне», запропоновано авторське визначення цього поняття, поглиблено розуміння сутності феномену, що позначається зазначеним поняттям; розглянуто взаємозв'язок філософії і суспільно-гуманітарних наук, визначено об'єкт і предмет соціальної філософії. Експліковано генезу вітчизняних соціально-філософських методологічних систем та виявлені їх можливості у дослідженні соціальних явищ. Вперше синтезовано детермінанти оптимізації розвитку методології соціального пізнання в Україні на етапі її трансформації.

Результати досліджень використано при підготовці лекції із соціальної філософії для студентів факультету соціології та управління та методичних рекомендацій і матеріалів для аспірантів і здобувачів з підготовки до складання кандидатського мінімуму зі спеціальності 09.00.03-«Соціальна філософія та філософія історії». Опубліковано 14 фахових статей. Результати досліджень використано при підготовці 7 дипломних робіт (з них 4 – магістерські).

НДР №3/09 «Розвиток аналітико-чисельних методів у проблемі стійкості та коливань неоднорідних конструкцій будівельної та аерокосмічної техніки з використанням комп'ютерної алгебри».

Науковий керівник: д-р техн. наук, проф. Гришак В.З.

Застосовано новий гібридний асимптотичний ВКБ-Гальоркін підхід до розв'язання задач динамічного контролю та теплопередачі, що можуть бути зведені до сингулярних лінійних і нелінійних диференціальних рівнянь із змінними коефіцієнтами та параметром. Надано чисельний аналіз конструкцій із заданими властивостями. Проведено порівняльний аналіз здобутих наближених аналітичних рішень із результатами прямого чисельного підходу. Результати досліджень апробовані на 2-х конференціях, опубліковано 3 статті, підготовлено 2 дипломні та 3 курсові роботи. За результатами досліджень розроблений новий розділ «Власні

вимушені коливання систем, з параметрами, залежними від часу» спецкурсу «Теорія коливань», який впроваджено у навчальний процес на кафедрі прикладної математики і механіки для студентів математичного факультету.

НДР №6/09 «Синтез та властивості гетерилгідразонів біогенних оксосполук».

Науковий керівник: д-р фарм. наук, проф. Омелянчик Л.О.

Розроблені нові методи синтезу невідомих раніше сполук. Проведений аналіз взаємозв'язку між даними комп'ютерного прогнозу, хімічною структурою, фізико-хімічними властивостями та біологічною активністю досліджених сполук дає можливість створення комбінаторних бібліотек та направленою моделювання речовин з очікуваними видами біологічної дії. Розроблено синтез хінолін-2(4)-ілгідразонів α -кетоглутарової кислоти та їх солей. Вивчено фізико-хімічні константи синтезованих сполук. Проведено комп'ютерний прогноз біологічної активності синтезованих сполук. Результати досліджень апробовані на 3-х наукових конференціях. Одержаний патент на корисну модель, опубліковано 2 статті. Результати досліджень впроваджено в лекційний курс з дисципліни «Органічна хімія» для студентів 2-го курсу спеціальностей «хімія» та «біологія», спецкурси: «Сучасні методи дослідження в хімії», «Біологічно-активні речовини», «Методи синтезу природних сполук» для студентів 5(6) курсу спеціальності «хімія».

НДР №8/09 «Між Сходом і Заходом: особливості модернізаційних процесів в Україні (друга половина 1980-х – 2008 рр.).

Науковий керівник: д-р іст. наук, проф. Турченко Ф. Г.

Розроблені основні концепції геополітичних впливів і моделі європейських та євразійських впливів у вітчизняній, російській і зарубіжній історіографії. Розроблено критерії проведення компаративного аналізу історіографічного доробку. Проаналізовано спільні та відмінні риси трактування українськими, російськими та зарубіжними вченими геополітичних факторів розвитку України другої половини 1980-х-2008 рр. Визначено специфіку трактування західною історіографією антитоталітарних революцій та українського транзиту до демократії. Проаналізовано висвітлення в західній історіографії місця міжнародного та геополітичного фактору у модернізаційних процесах в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. За результатами досліджень захищено кандидатську дисертацію, видано монографію, опубліковано 5 фахових статей. Результати дослідження апробовано на 6 міжнародних наукових конференціях. Впроваджений оновлений лекційний та семінарський курс з дисциплін «Сучасна історіографія історії України», «Актуальні проблеми історії України», «Суспільно-політичний рух в Україні ХІХ – поч. ХХІ ст.», «Міжнародні зв'язки України ХХ – початок ХХІ ст.», «Україна в загальноєвропейському інтеграційному процесі».

НДР №4/09 «Вивчення ролі судинного ендотелію в забезпеченні адаптації організму до систематичних фізичних навантажень».

Науковий керівник: д-р біол. наук, проф. Маліков М.В.

Розроблені кількісні критерії оцінки стану основних ланок системи синтезу оксиду азоту, що може бути використане при організації системи оперативного медико-біологічного контролю за функціональним станом і рівнем здоров'я практично здорових осіб і служити надійним фізіологічним маркером розвитку різних перед- і патологічних процесів.

Показано, що позитивний вплив оксиду азоту на рівень адаптивних можливостей системи кровообігу забезпечується за рахунок ефектів «постсинаптичної потенціації», гальмового впливу гамааміномасляної кислоти як одного із продуктів синтезу NO і підвищення діастолічної функції серця.

За результатами досліджень видано два навчальних посібники з грифом МОН України, опубліковано 11 статей у фахових виданнях.

ПЕРСПЕКТИВНІ ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ, ПЛАНОВЕ ПРОДОВЖЕННЯ ЇХ ТЕМАТИКИ

НДР № 7/09 «Біотехнологія перспективних кільцеців з вивченням імуотропної дії їх біологічно активних речовин розробленими новітніми імуногенезними методами».

Науковий керівник: д-р мед. наук, проф. Фролов О.К.

Розроблена концепція імуногенезного підходу до аналізу стану імунної системи. Визначені мезобіотичні умови підвищення життєздатності медичної п'явки і червоного каліфорнійського хробака. Встановлена інгібуюча дія екзогенних біологічно активних речовин медичної п'явки на умовно патогенний штам *E. coli*. Виявлена апоптотична дія ендогенних біологічно активних речовин медичної п'явки на лейкоцити крові людини в умовах *in vitro*. Визначені зовнішні умови, які впливають на результативність методів клітинного імунітету.

Результати досліджень апробовані на 3-х конференціях, одна з них – міжнародна, опубліковано 4 статті у фахових виданнях, подана 1 заявка на винахід. За результатами досліджень виконано 6 курсових, 12 бакалаврських, 10 дипломних і 2 магістерські роботи.

У 2010 році буде розроблена концепція філогенетичної переваги природних комплексів БАР над їх окремими компонентами, а також синтетичними речовинами. Буде розроблена біотехнологія перспективних кільцеців з вивченням імуотропної дії їх біологічно-активних речовин. Результати дослідження будуть використані в навчально-методичному процесі, лікарській медицині, косметології, а також будуть впроваджені в клінічній лабораторії Запорізької академії післядипломної медичної освіти та у Запорізькому державному медичному університеті.

НДР № 9/09 «Акмеологічний підхід до професійної підготовки майбутнього вчителя».

Науковий керівник: д-р пед. наук, проф. Іваницький О.І.

На основі проведених комплексно-системних теоретико-експериментальних досліджень розроблено й обґрунтовано концепцію професійної підготовки майбутнього вчителя на основі акмеологічного підходу, визначено теоретико-методичні засади розробки і впровадження у навчальний процес технологій навчання фізики в загальноосвітній школі і на цій основі обґрунтовано шляхи модернізації підготовки майбутнього вчителя фізики.

Результати досліджень апробовані на 2 всеукраїнських та на 1 міжнародній наукових конференціях, опубліковано 4 фахові статті. Результати досліджень упроваджені в курсі лекцій «Методика викладання фізики у ВНЗ», який читається магістрам на фізичному факультеті ЗНУ.

У 2010 році буде розроблена модель професійної підготовки майбутнього вчителя на засадах акмеологічного підходу та праксеологічного принципу підготовки фахівців у виші. Будуть конкретизовані концептуальні засади, принципи та методичні підходи до проектування і застосування акмеологічних технологій підготовки майбутнього вчителя, досліджені педагогічні умови професійної адаптації майбутнього викладача виші.

Результати досліджень будуть використані і введені в програми удосконалення вчителів-практиків на курсах підвищення кваліфікації при обласних інститутах післядипломної педагогічної освіти, а також будуть апробовані на базі експериментального майданчику ЗНЗ №91 і впроваджені в навчальний процес ЗНЗ №91 та на курсах підготовки вчителів у Запорізькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти.

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІ ПРИКЛАДНІ РОЗРОБКИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ**

НДР №5/09 «Розробка методик та програмного забезпечення для розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів».

Науковий керівник: д-р техн. наук, проф. Гоменюк С.І.

Розроблено просторово-часовий скінченний елемент для транстропних матеріалів, який дозволяє враховувати в'язкопружні властивості структурних складових гумовокордного матеріалу. Розраховано напружено-деформований стан гумовокордної пластини з урахуванням в'язкопружних властивостей матриці. Побудовано математичну модель деформування конструкцій з гумових та гумовокордних матеріалів. Розроблено пакет програм для розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів з урахуванням нелінійності, в'язкопружності. Результати досліджень апробовані на 2-х наукових конференціях та опубліковані у фахових виданнях.

Протягом 2010 року планується розробити методику розрахунку конструкцій із гумових та гумовокордних матеріалів на основі скінченно-елементних моделей та створити програмний комплекс із автоматизацією завдання вихідних даних та візуалізацією результатів обчислень, апробація якого відбудеться на математичному факультеті ЗНУ, а також у відділі механіки еластомерних конструкцій Інституту геотехнічної механіки НАН України, де і планується його впровадження. В розробці цього програмного комплексу можуть бути зацікавлені шинний завод «Росава» (м. Біла Церква), ВАТ «Дніпрошина» (м. Дніпропетровськ) та ін.

ОПИСИ НАЙБІЛЬШ ВАЖЛИВИХ РОЗРОБОК, ВІДКРИТТІВ, РОБІТ ІЗ ЗНАЧНИМ ЕКОНОМІЧНИМ І СОЦІАЛЬНИМ ЕФЕКТОМ ТА ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ, ПІДТВЕРДЖЕНОЮ ВІДПОВІДНИМИ АКТАМИ (ДОВІДКАМИ) ВИКОРИСТАННЯ У ВИРОБНИЦТВІ ТА НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, ДАНИМИ ЩОДО ОДЕРЖАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО, СОЦІАЛЬНОГО ЕФЕКТУ

СПОСІБ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЦИРКУЛЮЮЧИХ НЕЙТРОФІЛІВ КРОВІ

Автори: д.б.н., професор Колісник Н.В.; д.фарм.н. професор Омелянчик Л.О., аспірант Качанова Ж.С.

Основні характеристики, суть розробки: спосіб дозволяє здійснювати експрес-діагностику функціонального стану циркулюючих нейтрофілів, які є менеджерами імунної системи. Доведено, що активність маркерів гранулярного апарату та секреторних пухирців циркулюючих нейтрофілів периферичної крові є відображенням стану їхнього спокою, праймінгу та активації. Визначені формули розрахунку активності маркерів гранул нейтрофілів з урахуванням їхніх сезонних коливань у практично здорових осіб, що дозволяє без додаткових досліджень уточнювати діагноз та оцінювати ефективність лікування.

Патентно-, конкурентоспроможні результати: одержано 6 патентів, а саме: Пат. 30459 Україна, МПК G01N 33/50. Спосіб визначення активності кислої фосфатази нейтрофілів/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Новосад Н.В., заяв. 12.11.2007; опубл. 25.02.2008, Бюл. №4; Пат. 21951 Україна, МПК G01N 33/52, G01N 33/53. Спосіб оцінки функціонального стану нейтрофілів крові/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Бордюг Л.В., заяв. 30.04.2007; опубл. 10.04.2007, Бюл. №4; Пат. 33671 Україна, МПК G01N 33/50. Спосіб визначення рівня катіонних білків нейтрофілів/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Зарілова М.А., Спружевник Г.В., заяв. 04.02.2008; опубл. 10.07.2008, Бюл. №13; Пат. 36285 Україна, МПК G01N 33/50. Спосіб визначення активності кислої фосфатази лімфоцитів/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Кочиш К.В., заяв. 07.04.2008; опубл. 27.07.2008, Бюл. №20, 2008; Пат. №42092 Україна, МПК G01N 33/50. Спосіб визначення стану активності мієлопероксидази нейтрофілів/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Яловенко А.С., заяв. 30.12.2008; опубл. 25.06.2009, Бюл. №12, 2009; Пат. 42092 Україна, МПК G01N 33/50. Спосіб визначення стану активності лужної фосфатази нейтрофілів/ Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Скірта В. Ф., заяв. 22.12.2008; опубл. 25.06.2009, Бюл. №12.

Порівняння зі світовими аналогами: запропонований спосіб у порівнянні з існуючими аналогами не потребує значного часу на підготовку зразків до аналізу, складної апаратури, дорогих іноземних тест-систем.

Економічна привабливість розробки для просування на ринок, впровадження та реалізації, показники, вартість: спосіб не потребує визначення досліджуваних показників у контрольних групах, що значно скорочує об'єм досліджень, витрати часу та матеріальні витрати. Спосіб дозволяє без додаткових досліджень при професійних обстеженнях формувати групи ризику, виявляти стан передхвороби.

Галузі, міністерства, відомства, підприємства, організації, де можуть бути застосовані результати роботи: медицина, навчальний процес, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти і науки України, поліклініки, лікарні будь-якої категорії, біологічні факультети, спеціалізації: імунологія, гематологія, цитологія.

Стан готовності розробок: робота на 100% готова до впровадження. У медицині впровадження дозволить скоротити об'єм лабораторних досліджень, витрати часу та реактивів, робити експрес- висновок про функціональний стан циркулюючих нейтрофілів у пацієнта. У навчальному процесі: сформувати уявлення про провідну роль стану активності маркерів гранулярного апарату нейтрофілів в оцінці їхнього функціонального стану.

Результати впровадження: розробку впроваджено на кафедрі імунології та біохімії Запорізького національного університету в спецкурси лекцій, використано у дисертаційній роботі, у дипломних та курсових роботах.

Адреса: Запорізький національний університет, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66.

Телефон: (061)289-12-65, **E-mail:** kancelary@znu.edu.ua

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Автори: д.ф.-м.н., професор Перепелиця В.О., к.ф.-м.н., доцент Максишко Н.К., к.ф.-м.н., доцент Козін І.В., к.ф.-м.н., доцент Бакурова А.В., к.ф.-м.н., доцент Заховалко Т.В., пров. інженер Баштанник О.І., асистент Чеверда С.С., асистент Мартиненко Т.Б., викладач Очеретін Д.В., аспірант Бондаренко О.С.

Основні характеристики, суть розробки: розроблено інформаційно-аналітичну систему підтримки прийняття рішень, що заснована на комбінованому еволюційно-фрагментарному методі та методах теорії ігор. Використання цих методів дозволяє вирішувати великий клас задач у діалоговому режимі, з урахуванням багатьох неформальних, або важко формалізованих умов (наприклад, в управлінні соціальними процесами), що значно розширює сферу застосування інформаційної системи. Система дозволяє розв'язувати задачі оптимізації, задачі кооперативного вибору та інші задачі прийняття рішень. Для вирішення проблеми оптимізації взаємодії суб'єктів економічної діяльності використовуються комбіновані інструментарії теорії ігор та теорії графів. Реалізовано метод передпрогнозного аналізу часових рядів - комплексного фрактального аналізу, а також методи прогнозування, що базуються на комбінуванні методів дискретної нелінійної динаміки та класичних статистичних методів. Простота механізмів настроювання дозволяє: легко адаптувати систему для використання її в різних галузях (підприємствах), значно зменшити час навчання користувачів. Вбудовані системи контролю зменшують можливість випадкових помилок.

Патенто-, конкурентоспроможні результати: одержано патент 37839 Україна, МПК В4123/00, С14В5/00. Спосіб розмітки плоского матеріалу /Козін І.В., заяв. 07.07.2008; опубл. 10.12.2008, Бюл. №23. Результати опубліковані в статтях і монографіях авторів, а саме: способи використання клітинних автоматів, фрагментарних та еволюційних алгоритмів для вирішення великого класу задач комбінаторної оптимізації – задач розміщення, розкрою, пошуку оптимальних шляхів, розподілу, упаковки та інших. Результати порівняльного аналізу свідчать про значну перевагу запропонованих методів за такими показниками, як розміри задач, що вирішуються, швидкість розрахунків та точність оптимальних рішень.

Порівняння із світовими аналогами: на базі розроблених методів створювано програмну продукцію в напрямках практичної оптимізації для вирішення таких задач, як складання розкладів, розміщення інформації, розкрий матеріалів та інші, що відповідають світовому рівню.

Економічна привабливість розробки для просування на ринок, впровадження та реалізації, показники, вартість: впровадження результатів розробок на підприємствах дозволяє очікувати значний економічний ефект як у зниженні собівартості продукції, так і в часі виконання тих або інших технологічних процесів. Вартість впровадження, залежно від галузі – 20-100 тис. грн.

Галузі, міністерства, відомства, підприємства, організації, де планується реалізувати результати розробки: державне управління, Міністерство праці та соціальної політики, рекламний бізнес, машинобудування, металургія, управління проектами, торговельні мережі.

Стан готовності розробок: робота на 100% готова до впровадження, але для практичного застосування необхідна розробка додаткових підсистем, що є індивідуальними для кожного підприємства.

Результати впровадження: інформаційна система на базі розроблених методів та алгоритмів уведена в промислову експлуатацію на підприємстві ТОВ «Запоріжжя-Медіа», система впроваджена у навчальному процесі Запорізького національного університету.

Адреса: Запорізький національний університет, 69600 м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66.

Телефон: (061)-764-55-12, **E-mail:** economkib_znu@mail.ru

БІОЛОГІЧНО АКТИВНІ РЕЧОВИНИ НА ОСНОВІ ПОХІДНИХ АЗОТОВМІСНИХ ГЕТЕРОЦИКЛІВ

Автори: д. фарм. н., професор Омельянчик Л.О.; д. б. н., професор Бражко О.А.; к. б. н., доцент Завгородній М.П.; Коваленко Д.С.

Основні характеристики, суть розробки: синтезовані біологічно активні субстанції на основі 2- і 4-гідразинохінолінів та 4-тіохінолінів; розроблені лабораторні регламенти та визначені фізико-хімічні константи.

Патентно-, конкурентоспроможні результати: одержано 3 патенти на біологічно активні речовини: Пат. 78456 Україна, МПК C07D 215/00, C07D 215/38. Дилітієва сіль 2-метилхінолін-4-ілгідразону α -кетоглутарової кислоти, що проявляє депримируючу активність / Коваленко Д.С., Омельянчик Л.О., Бражко О.А., Федоряк Д.М., заяв. 19.12.2005; опубл. 15.03.2007, Бюл. №3; Пат. 44791 Україна, МПК C07D 215/00. Динатрієва сіль N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну, що має гепатопротективну активність / Лабенська І.Б., Бражко О.А., Омельянчик Л.О., Завгородній М.П., заяв. 28.05.09; опубл. 12.10.2009, Бюл. № 19; Пат. 31150 Україна, МПК G01N21/00. Спосіб кількісного визначення калієвої солі 3-(5-метил-1,2,4-тріазоло[4,3-а]хінолін)пропанової кислоти / Коваленко Д.С. Луганська О.В., Омельянчик Л.О., Панасенко Т.В., Бражко О.А., заяв. 10.12.2007; опубл. 25.03.2008, Бюл. №6. Подано заявку на корисну модель: Натрієва сіль 2-гідрокси-3-(8-метокси-2-метилхінолін-4-ілтіо)пропанової кислоти, що має антиоксидантну, нейропротекторну активність / Генчева В.І., Омельянчик Л.О., Бражко О.А., Завгородній М.П., № u 2009 12345 від 30.11.2009.

Порівняння зі світовими аналогами: дилітієва сіль 2-метилхінолін-4-ілгідразону α -кетоглутарової кислоти за депримируючою дією перевищує відомі аналоги, що дозволить створити технологічно та економічно привабливі препарати з транквілізуючою дією. Динатрієва сіль N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну за гепатопротективною дією перевищує відомий препарат ацетилцистеїн (АЦЦ) на 20%, за антиоксидантною дією перевищує дибунол на 30%. Натрієва сіль 2-гідрокси-3-(8-метокси-2-метилхінолін-4-ілтіо)пропанової кислоти, за антиоксидантною дією перевищує відомий препарат пірацетам на 21%. Наведені сполуки нетоксичні та неканцерогенні.

Економічна привабливість розробки, вартість: на сьогодні актуальним є пошук препаратів з гепатопротективною та антиоксидантною діями, тому синтезовані сполуки є перспективними для подальших досліджень. Вихідні речовини мають невелику вартість та не є специфічними або недоступними, що обумовлює економічну привабливість розробки.

Галузі, міністерства, відомства, підприємства, організації, де можуть бути застосовані результати роботи: фармація, ветеринарія, Міністерство охорони здоров'я України, хіміко-фармацевтичні підприємства.

Стан готовності розробки: розробка виконана на 50%, проведено синтез речовин, їх якісний та кількісний аналіз на субстанцію, необхідні доклінічні та клінічні дослідження.

Результати впровадження: у навчальний процес Запорізького державного медичного університету впроваджено лабораторний синтез динатрієвої солі N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну; у навчальний процес Запорізького національного університету: на кафедрі фізіології з курсом ЦО впроваджено використання динатрієвої солі N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну як комплексоутворювача для іонів цинку в гранулоцитах; у навчальний процес кафедри хімії впроваджено метод синтезу та визначення фізико-хімічних властивостей динатрієвої солі N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну, а також методики синтезу 2(4)-гідразінопохідних хіноліну; в навчальний процес кафедри імунології та біохімії впроваджено біологічні дослідження динатрієвої солі N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну.

Адреса: Запорізький національний університет, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66.

Телефон (0612) 764-45-46. **E-mail:** sekr@znu.edu.ua <http://www.zsu.edu.ua>

ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ ТА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Науково-дослідна робота студентів у Запорізькому національному університеті є однією з найважливіших форм навчально-виховного процесу. Наукові лабораторії, гуртки, проблемні групи, Наукове студентське товариство ЗНУ, студентські наукові конференції, олімпіади, конкурси, круглі столи – всі ці заходи спрямовані на залучення студентів до активної наукової діяльності. У ЗНУ діє **135** гуртків та студентських наукових проблемних груп, у роботі яких беруть участь **1041** студентів.

У 2009 році **35** студентів ЗНУ вийшли у другий тур Всеукраїнської студентської олімпіади, **4** з них зайняли призові місця. У Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт перемогли **14** студентів ЗНУ з **57** учасників, рекомендованих до участі у другому етапі.

За наказом Міністерства освіти і науки України ЗНУ був призначений базовим з проведення Всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальностей «Економічна кібернетика» та «Фізика» і Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит», які було проведено на високому рівні.

У 2009 році **45** студентських наукових робіт було подано на конкурс Запорізької обласної державної адміністрації для обдарованої молоді з галузі «Наука». Переможці визначалися в **11** номінаціях, з них студенти Запорізького національного університету перемогли у **8** номінаціях.

Крім цього, впродовж 2009 року студенти ЗНУ брали участь у таких конкурсах:

- IX Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика;
- Всеукраїнський просвітницько-патріотичний конкурс студентських наукових робіт щодо вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. «Голодомор 1932-1933 рр. Пам'ять народу»;
- VIII Всеукраїнський конкурс дипломних робіт студентів-випускників у галузі знань «Менеджмент і адміністрування»;
- Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт «Шлях до майбутнього»;
- Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт імені Ковальських в галузі українознавства;
- Всеукраїнський конкурс на кращі студентські наукові праці з питань євроатлантичної інтеграції;
- стипендіальна програма фонду Віктора Пінчука «Завтра. UA»;
- університетський конкурс студентських наукових проєктів на здобуття ректорської премії «Університет і МИ»;
- університетський конкурс художніх перекладів;
- конкурс студентських наукових робіт «Найкращий правознавець – 2009»;
- конкурс студентських творів-есе у рамках заходів святкування 70-ої річниці прийняття загальної декларації прав людини.

У квітні 2009 року відбулася вже традиційна університетська науково-практична конференція студентів та молодих учених «Молода наука», присвячена Дню науки, на якій з доповідями виступило **325 студентів**. Результатом плідної роботи стала публікація збірники матеріалів. У 2009 році на базі ЗНУ проведено **8** Всеукраїнських та регіональних студентських наукових конференцій.

З доповідями та повідомленнями на міжвузівських, регіональних, всеукраїнських і міжнародних конференціях виступили **1100** студентів.

Протягом 2009 року опубліковано **795** студентських тез та статей (з яких **150** у співавторстві з викладачами), обсягом **397,5** друк. арк.

Студенти ЗНУ беруть участь і в інших масових наукових заходах. Велику роль відіграє в цьому Наукове студентське товариство, яким у 2009 році було організовано і проведено **85**

заходів для студентської молоді, багато з яких вже стали традиційними: це круглі столи до Міжнародного дня рідної мови, «Український міф про Шевченка», «ВІЛ-СНІД: погляд у майбутнє», «Міфи екології», «Актуальні проблеми реабілітації та шляхи їх вирішення» тощо.

Наприкінці 2009 року Наукове студентське товариство реорганізовано у Наукове товариство студентів та аспірантів Запорізького національного університету.

При загальноуніверситетській кафедрі філософії вже кілька років працює Філософський клуб „Сова Мінерви”; на факультеті соціології та управління – Політологічний клуб; на факультеті соціальної педагогіки та психології – Психологічний клуб та Кіноклуб „Інсайт”; на історичному факультеті – Європейський молодіжний парламент та Дискусійний клуб „Міжнародник”.

У 2009 році було отримано два патенти на корисну модель, співавторами яких є студенти:

- «Спосіб визначення стану активності мієлопероксидази нейтрофілів (патент № 42092) (студ. біологічного факультету Яловенко А.С.);
- «Спосіб визначення стану активно стілувної фосфатази нейтрофілів» (патент № 42062) студ. біологічного факультету Скірта В.Ф.

Протягом року 4 студента ЗНУ одержували стипендію Президента України, 1 – стипендію Верховної Ради України, 1 – стипендію Кабінету Міністрів України, 2 – стипендію Запорізької обласної державної адміністрації, 2 – стипендію Запорізької обласної ради, 1 – стипендію Запорізької міської ради в номінації «Молодий вчений»; 8 студентів премійовано за перемогу у конкурсі Запорізької обласної державної адміністрації для обдарованої молоді з галузі «Наука»; 7 студентів отримали стипендію за стипендіальною програмою фонду Віктора Пінчука «Завтра. UA».

У 2009 р. одержано грант Президента України для обдарованої молоді для виконання проекту «Оцінка санітарно-епідеміологічної та екологічної ситуації рекреаційних зон північно-західного Приазов'я» (науковий керівник - доц. Горбань В.В.) з обсягом фінансування 39 тис. грн., троє науковців отримували стипендію Кабінету міністрів України для молодих вчених.

Виграно Грант Президента України для обдарованої молоді на 2010 рік для реалізації проекту «Голодомор 1932-1933р.р. на території Запорізької області: свідчення очевидців» обсягом фінансування 70 тис. грн.

ВІДОМОСТІ ПРО НАЙБІЛЬШ ЕФЕКТИВНІ НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ, ЇХ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, РОБОТУ З ЗАМОВНИКАМИ

Регіональний навчально-науково-виробничий центр «Екологія».

В рамках «Програми виходу з екологічної кризи», з метою вдосконалення навчальної, наукової та науково-дослідної роботи з природничих наук, об'єднання навчального процесу з практикою в галузі охорони навколишнього природного середовища, а також покращення розвитку науково-практичної співпраці з обласною, міською та районними адміністраціями й місцевими підприємствами, у 2008 році на базі Запорізького національного університету було створено Регіональний навчально-науково-виробничий центр «Екологія» у складі: ЗНУ, ВАТ «Запоріжсталь», Запорізький обласний державний проектно-технологічний центр родючості ґрунтів та екології продукції Міністерства Аграрної політики України, Центральний інститут механізації тваринництва Української Академії аграрних наук.

Протягом 2009 року Регіональним навчально-науково-виробничим центром «Екологія» ЗНУ:

- на виконання Гранту Президента України для обдарованої молоді було проведено дослідження ступеня зараженості іхтіофауни Запорізького регіону, в результаті яких встановлено видовий склад паразитарних угруповань і визначено їх зміну внаслідок виливання нафтопродуктів та потраплянням сірки в воду в результаті низки корабельних катастроф;

- у рамках Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» поданий на конкурс до МОН України науково-технічний проект «Біотехнологічні методи отримання і аналізу біологічно-активних речовин із застосуванням нанотехнологій для вирішення економічних та профілактичних проблем індустріальних регіонів»;

- подано запит на участь у конкурсі наукових і науково-технічних проектів для виконання у 2010-2011 роках заходів Комплексної програми подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на о. Зміїний і континентальному шельфі. Проект передбачає застосування комплексного екологічного моніторингу екосистеми з використанням як вільно існуючих, так і паразитичних організмів, їх структури та динаміки угруповань для контролю за станом екологічного здоров'я острова з подальшим управлінням;

- з метою проведення робіт з упорядкування об'єктів рибогосподарського фонду України розроблено та затверджено у Комітеті рибного господарства Міністерства аграрної політики України Програму «Проведення науково-дослідних робіт з розробки біологічного обґрунтування та режимів рибогосподарської експлуатації водних об'єктів України»;

- укладено договір про співробітництво з Київським інститутом гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва АМН України з метою проведення екологічних спостережень, санітарно-гігієнічних і санітарно-екологічних заходів щодо наявності медичної п'явки та її екологічних форм в акваторії Дніпра Запорізького та Київського регіонів;

- для забезпечення юридичних норм гірудотерапії в профілактичній і лікувальній медицині Запорізьким національним університетом, єдиним серед вищих навчальних закладів України, були оформлені через Міністерство охорони здоров'я технічні умови, які пройшли експертизу і реєстрацію в Запорізькому центрі стандартизації, метрології і сертифікації, на виробництва та застосування медичних п'явок. Оформлення і реєстрація ТУ дає право на постачання медичних п'явок в аптечну і лікувальну мережу не тільки в Запорізькій області, а й в інших областях України; дозволяє на легітимній основі організовувати гірудологічні центри, а також виконувати наукові дослідження біологічно активних речовин медичної п'явки;

- організовано і проведено II Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми біології, екології та хімії»;

- подано документи та затверджено у ВАК України електронне фахове видання «Актуальні питання біології, екології та хімії», два номери якого вийшло протягом 2009 року;
- розпочато співробітництво з французьким університетом дю Мен, в якому начальник центру пройшов місячне стажування, під час якого було досягнуто домовленості про проведення спільних робіт у напрямку молекулярних досліджень біологічних об'єктів, розроблено відповідний проект, який направлено на розгляд Посольства Франції в Україні.

У 2009 році Регіональним навчально-науково-виробничим центром «Екологія» виконувалось **20** господарських договорів із замовниками щодо:

- надання науково-виробничих послуг щодо гірудології та гірудотерапії приватним підприємствам;
- розробки ландшафтного проекту з ТОВ «Дніпротур-Хортиця» м. Запоріжжя;
- проведення досліджень із визначення фактичних рівнів токсичності промислових стічних вод на ракоподібних з ТОВ «Екопом» та ВАТ «Мотор Січ»;
- розробки Проекту відтворення історичного природного ландшафту о. Хортиця шляхом завезення диких тварин на території заповідника з благодійним фондом «Патріот Запоріжжя»;
- упорядкування мисливських угідь в Херсонській, Рівненській, Дніпропетровській, Полтавській областях.

Як результат 13 мисливських господарств згідно з Законом України „Про мисливське господарство та полювання” отримали проект організації і розвитку мисливського господарства, в якому визначені шляхи і засоби, що забезпечують вирішення завдань з раціонального використання мисливських угідь, охорони, використання та відтворення мисливського фонду. Для виконання камеральних, розрахункових робіт залучалися студенти науково-дослідної лабораторії Центру. Результати одержані в процесі мисливськовпорядкувальних робіт впроваджені в виробничу діяльність цих господарств, а також виданий посібник з типології мисливських угідь України, який використовується для навчання студентів відповідного фаху.

Крім того, укладено договір про співпрацю з Полтавським обласним управлінням лісового та мисливського господарства з питань ведення мисливського господарства, проведення міжгосподарського упорядкування угідь Полтавської області, з метою їх раціонального розподілу і використання тваринних ресурсів. За цим договором вперше в галузі мисливського господарства України пропонується перерозподіл мисливських угідь з врахуванням територій мешкання місцевих популяцій тварин.

Науково-дослідний інститут козацтва.

Високоєфективну роботу в ЗНУ здійснює також Науково-дослідний інститут козацтва, головним напрямком роботи якого є пошук і наукова обробка джерел з історії козацтва, систематизація результатів досліджень з метою підготовки третього видання «Українське козацтво: Мала енциклопедія». Проведено евристичний пошук в архівних установах України і Російської Федерації. Було опрацьовано фонди Державного архіву Волинської області, Центрального державного історичного архіву м Львова, Державного архіву та державної бібліотеки Російської Федерації, Національної бібліотеки України ім. Вернадського, Наукової бібліотеки ім. Стефаника. Опрацьовано близько 500 друкованих джерел та 98 фондів у різноманітних архівах.

Співробітники інституту продовжують поповнювати фонди електронної бібліотеки інституту козацтва. Вони також брали активну участь у підготовці видання «Великі Запорожці», присвяченому до 70-річчя Запорізької області.

На базі науково-дослідного інституту козацтва у 2009 році було захищено кандидатську дисертацію на тему: «Новослобідський козацький полк (1753-1764рр.)» зі спеціальності 07.00.01 – Історія України.

Поглиблювалися зв'язки і співпраця з провідними інститутами і організаціями у напрямку досліджень українського козацтва, сучасними козацькими формуваннями (Всеукраїнська громадська організація «Козацьке військо Запорозьке України», Запорізьке та Нікопольське регіональні відділення науково-дослідного інституту козацтва Інституту історії України НАН України, інститут суспільних досліджень, Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, історико-культурним комплексом «Запорозька Січ» та інші), спільно з якими протягом 2009 року на базі ЗНУ було організовано і проведено:

- міжнародну науково-практичну конференцію «Запоріжжя – минуле і сьогодення. Перспективи та пріоритети розвитку», присвячену 70-літтю Запорізької області;
- міжнародну наукову конференцію «Військо запорізьке як символ свободи і незалежності»;
- всеукраїнську науково-практичну конференцію «Історія Степової України ХУІІІ- початку ХХ ст.»;
- всеукраїнську науково-практичну конференцію «Запорізький край: літературно-мистецький та історико-культурний дискурс».

НАУКОВЕ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ІЗ ЗАКОРДОННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Протягом 2009 року Запорізький національний університет підтримував партнерські зв'язки з вищими навчальними закладами та установами Німеччини, США, Росії, Франції, Нідерландів, Польщі, Словаччини, Болгарії, Азербайджану в рамках 36 міжнародних угод. Серед нових партнерів ЗНУ в галузі наукового і науково-технічного співробітництва:

- у напрямку біологічних досліджень - Інститут паразитології ім. В. Стефановського Польської академії наук і Торгівельно-промислової палати Польщі;
- у напрямку розвитку славістичних студій – університет ім. Паїсія Хілендарського (Болгарія);
- у напрямку організації літніх шкіл зі сходознавства та україністики – Бакинський слов'янський університет (Азербайджан);
- у напрямку проведення політологічних, соціологічних і історичних досліджень – Інститут громадського суспільства (Словаччина);
- у напрямку проведення досліджень у галузі економіки й математики – Белгородський державний університет (Російська Федерація);
- у напрямку освітнього й наукового співробітництва в галузях фізики й біології – університет дю Мен (Франція).

Протягом 2009 року університет був задіяний у 18 міжнародних проектах за такими напрямками як філологічні науки, соціальні науки, юридичні науки, університетське стратегічне планування, журналістика.

Так, з початку 2009 р. в рамках угоди з Іркутською державною сільськогосподарською академією (Російська Федерація) на біологічному факультеті на засадах самофінансування реалізується проект «Наукове забезпечення стабілізації ресурсів мисливських тварин», який передбачає розробку і апробацію програмного забезпечення для підвищення професійної кваліфікації землекористувачів у лісомисливсько-господарчих цілях.

В рамках угоди з Інститутом паразитології ім. В. Стефановського Польської Академії Наук (Польща) у серпні 2009 р. на біостанції ЗНУ працювала група польських фахівців для виконання завдань проекту 7 Рамкової програми ЄС «Поширення паразитів і їх носіїв у міграційних коридорах понтокаспійських гідробіонтів».

Філологічний факультет отримав грант у сумі 5 тис. доларів США для проведення дослідження на тему «Динаміка конфіскальної деривації українського іменника».

Факультет іноземної філології реалізував проект «Ресурсний центр американознавчих студій» за Програмою підтримки американознавчих студій в Україні від Посольства США. Обсяг фінансування – 5633,81 дол. США

Два колективних гранти у галузі правничої освіти від Фонду сприяння демократизації вищої освіти Посольства США та Ради академічних обмінів IREX реалізував юридичний факультет.

На факультеті соціальної педагогіки і психології спільно з неурядовою німецькою організацією «Кіндерфордерверкс Магдебург» реалізується проект «Кенгуру», спрямований на соціально-психологічну реабілітацію дітей з особливими потребами. В рамках проекту три студента факультету соціальної педагогіки й психології стажувалися в університеті Магдебург-Стендаль (Німеччина).

На кошти гранту від Державного Департаменту США на факультеті журналістики облаштовано інформаційний інтернет-портал «Пороги». В рамках проекту з розвитку Інтернет-журналістики троє студентів пройшли стажування у Технічному університеті м. Люлео (Швеція).

У січні 2009 року стартував трирічний проект програми ТЕМПУС «Контроль якості інтернаціоналізації освіти», координатором якого для Росії, України й Білорусі виступає

Запорізький національний університет. На першому етапі проекту здійснено порівняльний аналіз рівню інтернаціоналізації освіти у країнах пострадянського простору. Участь у закордонних стажуваннях взяли 3 фахівці ЗНУ.

У 2009 році розпочата й набуває розвитку програма подвійного магістерського диплому спільно з Університетом дю Мен (м. ле Ман, Франція). У 2009-2010 навчальному році до магістратури Університету дю Мен направлено три випускники фізичного факультету, двоє з них – на стипендійній основі. Довгострокові наукові стажування у партнерському університеті пройшли 3 викладачі біологічного й фізичного факультетів. Досягнуто домовленості з французькими партнерами про залучення до співробітництва економічного факультету та факультету менеджменту ЗНУ.

В рамках міжнародного проекту «Магістр ділового адміністрування та інформаційних технологій» 9 слухачів програми європейської магістратури «Ділове адміністрування та інформаційні технології» захистили дипломні проекти у Вищій школі менеджменті м. Легніце (Польща).

Продовжує функціонування міжнародний проект СОКРАТ-ЕРАЗМУС «Європейський магістр з соціального включення». У 2009 році магістерські дипломи міжнародного зразку отримали 5 слухачів.

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ,
ЩО ЗДІЙСНЮВАЛАСЬ СПІЛЬНО З НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ
НАН ТА ГАЛУЗЕВИХ АКАДЕМІЙ НАУК УКРАЇНИ**

Університет плідно співпрацює з науковими установами НАН та галузевими академіями наук України. Робота здійснювалась у формі спільних досліджень, обміну науковими досягненнями, рецензування дисертацій, монографій, навчальних посібників, участь у конференціях, наукових семінарах, підготовка спільних публікацій.

№	Назва установи	Форми співробітництва
1	Академія наук вищої школи України	Науковцями кафедри адміністративного та господарського права проведено спільні дослідження в області реформування законодавства України у контексті європейської інтеграції, за результатами яких підготовлено один науковий нарис, проведено 4 спільних наукових заходів, опубліковано 5 статей у наукових фахових виданнях, проведено «круглі столи» з дослідження проблем протидії корупції, розроблено рекомендації до вдосконалення КАС України, підготовлено науково-експертний висновок до проекту Адміністративно-процедурного кодексу України, проведено міжнародну конференцію «Актуальні проблеми адміністративно-деліктного права»
2	Інститут української мови та Інститут мовознавства НАН України ім. О. Потебні	Спільно з Інститутом виконується ряд історико-дериватологічних тем на базі «Південноукраїнського історико-дериватологічного центру» при кафедрі української мови. Професор кафедри української мови Білоусенко П.І. є членом редколегії науково-теоретичного журналу «Українська мова» при цьому інституті, членом наукової координаційної ради з української мови, бере участь у її засіданнях, семінарах, а також є членом спецради із захисту докторських дисертацій при цій установі
3	Інститут епідеміології НАН України	Науковці кафедри загальної та прикладної екології і зоології проводять спільні дослідження кровосисних комах
4	Інститут зоології НАН України імені І.І. Шмальгаузена	Проводилося спільне вивчення біологічних методів в боротьбі зі шкідниками сільськогосподарських та лісових культур
5	Інститут експериментальної медицини імені О.О. Богомольця	Кафедрою фізіології проводилися дослідження по вивченню біологічного значення металів у клітині
6	Інститут історії України НАН України	Співробітники науково-дослідного інституту козацтва Запорізького національного університету продовжують спільну роботу над формуванням баз даних з історії козацтва: “Персоналії діячів українського козацтва”; “Хронологія подій”, “Військова термінологія українського козацтва”, працюють над створенням електронної бібліотеки історії козацтва (українського і російського), над завершенням третього видання

		«Українське козацтво: Мала енциклопедія», над підготовкою до друку монографії «Історія новітніх запорожців: вільнокозацький рух на Півдні України (1917-1918 рр)».
7	Інститут археології НАН України	Навчально-наукова лабораторія археологічних досліджень щорічно отримує дозвіл на проведення археологічних досліджень та звітується про проведену роботу Польовому комітету Інституту
8	Інститут літератури імені Т.Шевченка НАН України	Кафедра теорії літератури і журналістики проводить спільні дослідження в наукових напрямках «Література й історія», «Літературний процес: проблеми спадкоємності», обговорення проекту 12-томної «Історії української літератури».
9	Інститут політичних та етнопатриональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України	Організовано і проведено міжнародну наукову конференцію «Військо запорізьке як символ свободи і незалежності».
10	Інститут математики НАН України (відділ аналітичної механіки)	Кафедра прикладної математики і механіки проводить спільні дослідження стійкості у багатовимірних системах
11	Інститут геотехнічної механіки ім.М.С. Полякова НАН України	Кафедра прикладної математики і механіки виконувала спільні науково-дослідні роботи в галузі механіки руйнування.
12	Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України	У рамках Договору про співробітництво із кафедрою економічної кібернетики були заслухані та обговорені на науковому семінарі ІК НАНУ результати наукових досліджень кафедри, зокрема матеріали докторської дисертації, проведено декілька консультацій щодо визначення напрямків спільних наукових досліджень.
13	Інститут монокристалів НАН України	Біологічним факультетом проводяться спільні дослідження фізико-хімічних властивостей синтезованих сполук та їх біологічної активності.
14	Інститут біоорганічної хімії і нафтохімії НАН України	Кафедрою хімії здійснюються спільні дослідження фізико-хімічних властивостей похідних хіноліну.
15	Київський інститут рибного господарства Української аграрної академії наук	Кафедра мисливствознавства та іхтіології проводить спільні дослідження моніторингу стану популяцій основних промислових видів риб Каховського водосховища.
16	Інститут фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України	Фізичний факультет плідно співпрацює з ІФН, спільно з яким Запорізький національний університет виступив співорганізатором четвертої Міжнародної конференції з фізики напівпровідників «УНКФН- 4», яка проводилася у вересні 2009 року на базі Класичного приватного університету (м. Запоріжжя)
17	Інститут олійних культур УААН	На базі ЗНУ ведеться підготовка до складання кандидатського мінімуму аспірантів і здобувачів інституту

18	Київський інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва АМН України	Проведення спільних екологічних спостережень, санітарно-гігієнічних і санітарно-екологічних заходів щодо наявності медичної п'явки та її екологічних форм в акваторії Дніпра Запорізького та Київського регіонів

Крім цього, при Запорізькому національному університеті:

- активно діє Південноукраїнський історико-дериватологічний центр відділу теорії та історії української мови **Інституту української мови НАН України**, в рамках співробітництва з яким у 2009 році захищено три кандидатські дисертації;
- плідно працює Запорізьке відділення **Інституту української археології та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України**, яким у 2009 році здійснено 9 археологічних експедицій, за результатами яких видано наступні археологічні видання: «Усна історія Степової України» (томи 4-8); «Джерела з історії Південної України» (томи 10-12), опубліковано дві монографії та проведено дві міжнародні конференції;
- у 2009 році створено ще один науково-дослідний підрозділ НАН України – **Запорізьке відділення Інституту історії України НАН України**.

**ЗАХОДИ, ЗДІЙСНЕНІ СПІЛЬНО З ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЄЮ,
СПРЯМОВАНІ НА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ
НАУКОВЦІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОТРЕБ**

- Міжнародна науково-практична конференція «Запоріжжя – минуле і сьогодення. Перспективи та пріоритети розвитку», присвячена 70-літтю Запорізької області (15 січня 2009 р.);
- III Міжнародна науково-практична конференція з питань патріотичного виховання молоді (4-6 грудня 2009 р.);
- Міжнародна науково-практична конференція «Трансформаційні процеси в економіці держави та регіонів» (14-15 жовтня 2009 р.);
- Міжнародна наукова конференція «Військо Запорізьке як символ свободи і незалежності» (6-9 жовтня 2009 р.);
- всеукраїнська науково-практична конференція «Запорізький край: літературно-мистецький та історико-культурний дискурс» (16-17 квітня 2009 р.);
- всеукраїнська конференція з проблем реформування державної служби (12-13 травня 2009 р.);
- університетська наукова конференція «Науковий потенціал Запорізького національного університету та шляхи його розвитку». Нагородження працівників до Дня науки (12-14 травня 2009 р.);
- конференція для вчителів шкіл Запорізького регіону хіміко-біологічного напрямку (4 листопада 2009 р.);
- семінар-практикум для вчителів шкіл на тему: «Сучасні пріоритети методики викладання дисципліни «Основи правознавства» (10 вересня 2009 р.);
- круглий стіл щодо всенародного обговорення проекту Конституції України, запропонованого Президентом України В. Ющенко (2 жовтня 2009 р.);
- круглий стіл до Міжнародного дня захисту прав людини (10 грудня 2009 р.);
- круглий стіл: «Фінансово-економічна безпека суб'єктів господарювання як фактор стабілізації економіки держави» (13 березня 2009 р.);
- круглий стіл: «Ефективне управління антикризовими заходами в сучасних умовах» (26 листопада 2009 р.);
- круглий стіл з проблематики протидії корупції (20 січня 2009 р.);
- круглий стіл з проблем надання адміністративних послуг суб'єктами публічної адміністрації (15 жовтня 2009 р.);
- круглий стіл з питань надання платних послуг ВНЗ (14 травня 2009 р.);
- місячний тур роз'яснювальної роботи стосовно положень Закону України «Про основні засади профілактики та протидії корупції» для державних службовців Запорізької області із залученням представників суб'єктів протидії корупції, керівників державних органів, громадських організацій (з 2 по 28 листопада);
- організація роботи курсів підвищення кваліфікації держслужбовців (протягом року);
- офіційна презентація програми Інституту підприємництва CISCO та відкриття Локального інституту підприємництва CISCO на базі Центру бізнес-освіти ЗНУ (28 травня 2009 р.);
- День Європи «Україна – Європа» (14 травня 2009 р.);
- День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій (30 листопада 2009 р.);
- конкурс Запорізької обласної державної адміністрації для обдарованої молоді з галузі «Наука» (15 вересня – 8 грудня 2009 р.);
- обласний етап конкурсу учнівських наукових робіт МАН України (червень 2009 р.);
- літня школа для учнів-членів історико-географічного профілю Запорізького обласного відділення Малої академії наук України (2-14 червня 2009 р.).

Крім того, науковці ЗНУ беруть активну участь та виступають експертами у різних сферах діяльності Запорізької обласної державної адміністрації. Так, ректор університету проф. Тимченко С. М. є Президентом Запорізького регіонального відділення Малої академії наук; проректор з науково-педагогічної роботи проф. Волков В.П. – член обласної координаційної Ради з питань розвитку підприємництва; проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи проф. Турченко Ф. Г. – член кадрової комісії по нагородженню ЗОДА; декан факультету соціології та управління проф. Лепський М. А. – член Координаційної ради з патріотичного виховання молоді при облдержадміністрації з питань розробки Запорізької обласної Концепції патріотичного виховання громадян України; декан економічного факультету проф. Череп А. В. - член експертної робочої групи Запорізького обласного союзу промисловців і підприємців «Потенціал»; доцент кафедри історії України Тощев Г.М. – член Ради з питань охорони культурної спадщини Обласного Управління культури і туризму Запорізької облдержадміністрації; доцент Горбань В. В. та докторант Махачашвілі Р. К. – члени обласної Ради молодих вчених.

Студенти ЗНУ входять до складу комісій Координаційної ради з питань молодіжної політики при голові Запорізької обласної державної адміністрації: з питань міжнародного співробітництва, зайнятості та молодіжного підприємництва, обласної студентської ради, регіонального розвитку молодіжних організацій, трудової молоді, сільської молоді, профілактики негативних явищ, патріотичного виховання та правової освіти молоді, молоді з особливими потребами, розвитку молодіжних інтелектуальних ігор.

ВІДОМОСТІ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДОСТУПУ ДО ЕЛЕКТРОННИХ КОЛЕКЦІЙ НАУКОВОЇ ПЕРІОДИКИ ТА БАЗ ДАНИХ ПРОВІДНИХ ВИДАВНИЦТВ СВІТУ, ПРО ПАТЕНТНО-ЛІЦЕНЗІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Відповідно до Державної програми «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006-2010 роки найгострішою проблемою університетської науки та навчання є забезпечення доступу до паперових та електронних наукових видань, різноманітних баз даних; шляхи вирішення якої полягають у комп'ютеризації бібліотек, поліпшенні забезпечення інформаційних потреб навчальних закладів.

Науковці ЗНУ мають можливість працювати із базами даних локального та віддаленого доступу в залі електронних ресурсів бібліотеки, забезпеченого 24 комп'ютерами. На сьогодні це найпопулярніше місце в бібліотеці - щоденно зал приймає понад 100 відвідувачів. Статистика використання сайту бібліотеки протягом 2009 року зросла майже вдвічі і наблизилася до 768 тисяч. Сайт бібліотеки ЗНУ містить такі розділи:

- електронний каталог книг (46 395 записів);
 - електронну бібліотеку (10 728 документи);
 - «Нові надходження»;
 - «Електронний банк навчально-методичних матеріалів ЗНУ»;
 - «Бібліографічні покажчики, підготовлені науковою бібліотекою ЗНУ»;
 - тематичні підбірки ресурсів Інтернет, бази даних тощо.
- У 2009 р. на сайті бібліотеки створено нові сервіси:
- «Biblio.URAN. Повнотекстовий доступ до наукових журналів з локальної мережі ЗНУ» (понад 2,5 тис. провідних світових наукових журналів);
 - «Періодичні видання в Інтернет» (347 найменувань вітчизняних та закордонних електронних газет, журналів, продовжуваних видань);
 - «Де замовити книгу» з доступом до сайтів провідних видавництв України;
 - «Бази даних у складі електронного каталогу наукової бібліотеки ЗНУ» (коротка інформація про електронні інформаційні ресурси за напрямками навчання);
 - «Передплата періодичних видань-2009».

Науковці мають можливість також користуватися безкоштовними електронними базами віддаленого доступу.

Ресурси Інтернет на сайті бібліотеки представлені підбірками за тематичними напрямками: фізико-математичний, природничий, суспільно-політичний, юридичний, гуманітарний. Для інформаційного та повнотекстового обслуговування задіяні електронні бази даних «ЛІГА-Закон», «Консультант Плюс» та інші. Користувачі мають доступ до електронного фонду Національної бібліотеки України імені В. Вернадського та інших бібліотек.

Для розширення інформаційного простору ЗНУ та надання можливості доступу до світових повнотекстових баз даних задіяні ресурси освітньої інформаційно-телекомунікаційної мережі «УРАН» (<http://uran.net.ua/~rus/frames.htm>), головним призначенням якої є забезпечення інформаційними послугами на основі Інтернет-технологій. Через портал мережі «УРАН» користувачі ЗНУ відповідно до укладеної угоди отримали доступ до 2,5 тисяч електронних журналів, книг та баз даних інформаційних агентств (видавництв).

Мережа «УРАН»
Доступ до електронних наукових публікацій
Ресурси авторизованого доступу
 (лише для зареєстрованих користувачів мережі УРАН)

Видавництво	Продукти
Реферативні бази	
<u>Scopus</u>	одна з найпотужніших в світі реферативних баз наукової періодики від видавництва ELSEVIER
<u>OVID Wolters Kluwer Health</u>	9 потужних спеціалізованих баз даних на спільній платформі OvidSP: • <i>INSPEC</i> - популярна реферативна база з різних галузей природничих наук • <i>ICONDA</i> - будівництво • <i>ECONLIT</i> - економіка • <i>MathSci</i> - математика • <i>Wilson Social Sciences Abstracts</i> - соціальні науки • <i>Wilson Humanities Abstracts</i> - гуманітарні науки • <i>Wilson Business Abstracts</i> - економіка • <i>Wilson Art</i> - мистецтво • <i>Wilson Applied Science & Technology</i> - прикладні науки та технології
<u>INSPEC</u>	доступ до реферативної бази через платформу виробника IET - Institution of Engineering and Technology (Великобританія). Доступна також через платформу <u>OVID Wolters Kluwer Health</u>
<u>ETDE WEB</u>	реферативна база даних, що містить понад 4 млн. бібліографічних записів. Понад 200 тисяч статей доступні у повному тексті

Журнали	
<u>Springer</u>	колекція журналів (за 1997-2008)
<u>Springer ODB</u>	база даних <i>Zentralblatt MATH - ZMATH Online Database</i> (за 2008)
<u>Cambridge University Press</u>	колекція журналів <i>STM + HSS</i> (за 2008)
<u>Royal Society of Chemistry</u>	колекція журналів (за 2000-2008)
<u>Nature Publishing Group</u>	8 журналів (за 2008)
<u>AAAS</u>	журнал <i>Science</i> (за 1998-2008)
<u>Blackwell Publishing / Wiley</u>	колекція журналів (за 1997 – 2008)
<u>APS (American physical society)</u>	журнали-рев'ю з фізики (9 секцій) та 5 віртуальних науково-технологічних журналів (за 2008)

Мережа «УРАН»
Доступ до електронних наукових публікацій
Ресурси відкритого доступу

Видавництво	Продукти
<u>Google Scholar</u>	інформаційно-пошукова система, орієнтована на пошук наукової літератури за різними галузями знань та за різними джерелами, включаючи рецензовані статті, дисертації, книги, реферати і звіти, що опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями; модифікація Google
<u>Google Book Search</u>	світова електронна бібліотека книг
<u>Scirus</u>	науково-орієнтована пошукова система. Здійснює пошук у понад 450 млн. наукових спеціалізованих веб-сторінок (латиницею), які містять наукові, навчальні, технічні і медичні дані (найновіші звіти, рецензовані статті, патенти, препринти і журнали)
<u>DOAJ</u>	Directory of Open Access Journals - близько 3 тис. повнотекстових рецензованих наукових журналів (близько 200 тисяч статей) з усіх галузей знань та різними мовами
<u>arXiv</u>	найпопулярніший відкритий архів наукових публікацій. Містить понад 500 тисяч статей з фізики, математики, комп'ютерних наук та біології
<u>CiteSeerx</u>	електронна бібліотека публікацій з комп'ютерних наук. Містить широкий спектр додаткових можливостей з аналізу автономного індексу цитування (Autonomous Citation Indexing - ACI), пошуку та аналізу статей
<u>PLoS</u>	Public Library of Science - 8 журналів з медицини та біології неприбуткової організації науковців, діяльність якої направлена на створення наукової літератури для публічного відкритого доступу
<u>BioMed Central</u>	196 наукових журналів з медицини
<u>PubMed Central</u>	безкоштовний цифровий архів 530 журналів з біомедичних наук та наук про життя, що підтримується U.S. National Institutes of Health (NIH) та National Center for Biotechnology Information (NCBI) in the National Library of Medicine (NLM)
<u>OSTI</u>	Energy Citations Database (ECD) - наукова база даних, що підтримується U.S. Department of Energy, Office of Scientific & Technical Information. Містить понад 2,3 млн. бібліографічних записів і понад 193 тис. електронних документів починаючи з 1943 р.
<u>NARCIS</u>	архів, що містить понад 163 тис. наукових публікацій та понад 20 тис. докторських дисертацій з університетів та наукових установ Данії, більшість з них доступна у повнотекстовому режимі
<u>CiteSeer</u>	відкритий архів з комп'ютерних наук (понад 750 тис.

	документів)
<u>Cogprints</u>	Cognitive Science EPrint Archive - відкритий репозитарій з когнітивних наук (психологія, нейрологія, лінгвістика, комп'ютерні науки, філософія, біологія)
<u>E-LIS</u>	The open archive for Library and Information Science - репозитарій наукових публікацій за підтримки Міністерства культури Іспанії
<u>HighWire Press</u>	репозитарій підрозділу бібліотеки Стенфордського університету. Понад 1 тис. журналів, 4,5 млн повнотекстових рецензованих статей, з них 1,8 млн у вільному інтернет доступі
<u>J-STAGE</u>	Japan Science and Technology Information Aggregator, Electronic - понад 500 наукових журналів (близько 250 тисяч статей) з різних галузей знань
<u>LISTA</u>	Library, Information Science & Technology Abstracts - професійна база даних для бібліотечних та інформаційних працівників, що включає понад 600 повнотекстових журналів, книг, дослідницьких звітів, матеріалів конференцій з усіх проблем бібліотечної справи та інформаційних технологій (ретроспектива з 1960-х рр.)
<u>Open J-Gate</u>	портал електронних журналів - понад 4 тис. назв журналів, 50% - рецензовані академічні журнали
<u>RePEc</u>	Research Papers in Economics - відкритий архів з економіки (робочі документи, журнальні статті, компоненти програмного забезпечення. Містить 700 тис. документів, 600 тис. з яких є у відкритому доступі
<u>TRC</u>	Teacher Reference Center - 260 найбільш популярних освітніх, в т.ч. адміністративних професійних журналів, періодики та книжок для вчителів та бібліотекарів (оподаткування, безперервна освіта, педагогічні дослідження, навчальні медіа тощо).
<u>Theses Canada Portal</u>	загальнодоступні канадські дисертації за період 1998-2002 рр.
<u>U.S. PTO</u>	U.S. Patent and Trademark Office - патенти США за період 1790-1975 рр. Пошук за номерами патентів і Current US Classification
<u>Hindawi</u>	Hindawi Publishing Corporation - більше 100 рецензованих журналів із інженерії, математики, фізики, природничих наук та медицині у відкритому доступі
<u>EZB</u>	Elektronische Zeitschriftenbibliothek - електронна бібліотека журналів при бібліотеці університету Регенсбурга; доступ до змісту журналів та до повних текстів статей. Понад 30 тис. журналів, в т.ч. понад 15 тис. безкоштовних
<u>Free Medical Journals</u>	база даних медичних журналів; доступ до реєстрів і повних текстів
<u>Ingenta</u>	багатогалузева бібліографічна база. Пропонує доступ до понад 28 тис. наукових журналів із широкими пошуковими можливостями

<u>IPL</u>	Internet Public Library - близько 3000 електронних журналів з багатьох галузей знань
<u>FindArticles</u>	сервіс пошуку (діє від 1998 р.) у понад 300 світових журналів та видань в галузі управління, економіки, інформатики, техніки, освіти, спорту, мистецтва тощо
<u>MEOS</u>	Minerva Electronic Online Services - інтердисциплінарна, двомовна (німецька та англійська) база наукових журналів різних видавництв; пошук, бібліографічні дані і тези у вільному доступі
<u>New Jour</u>	пошукова система електронних публікацій, доступних в Інтернеті; за підтримки Georgetown University
<u>PubList.com</u>	пошукова система по 150 тис. електронних і друкованих журналів з багатьох областей знань

Активно використовуються також і такі **пошукові системи наукової інформації**, як:

- **CWM Global Search** - пошук хімічної інформації в Інтернеті. Пошук проводиться в 24 вільно доступних базах даних в Інтернет, таких як PubChem, ChemSpider, eMolecules, НДР, ChemBank, ChemIDPlus, KEGG, ChEBI, PubMed, Вікіпедія та ін.;
- **SCImago Journal & Country Rank** - аналітичний портал, на якому представлені наукові показники по журналах та країнах. Аналіз базується на інформації, що міститься в базі даних Scopus® (Elsevier B.V.);
- **WorldWideScience.org** - глобальна наукова пошукова система, яка здійснює пошук інформації по національних та міжнародних наукових базах даних та порталах;
- **Librarians' Internet Index** - пошук наукової інформації.

Можливість оперативного доступу до наукових періодичних видань та журналів науковцям надають також **спеціалізовані сайти, тематичні портали і служби інформування про періодику**, наприклад такі, як:

- **Ulrich's International Periodicals Directory** (<http://www.ulrichsweb.com>) – доступ до 300000 періодичних видань усіх видів - академічні та наукові журнали, відкритий доступ до публікацій, рецензованих книжок, популярних журналів, газет, бюлетенів;
- **Publist** (<http://www.publist.com>) – це більш ніж 150 тисяч періодичних видань, серед яких наукові та науково-популярні журнали, електронні журнали, які не мають друкованих аналогів, інформаційні бюлетені;
- **Periodicals** (<http://periodicals.net>) включає відомості про більш ніж 97 тисячах найменувань журналів, доступних в режимі онлайн.

Звернувшись до цих сайтів, науковець відразу отримує важливу інформацію: чи є журнал, який його цікавить в Інтернеті, в якому обсязі там представлений потрібний матеріал, за який період і на яких умовах (безкоштовно чи за окрему плату).

Наукова бібліотека ЗНУ формує добірки світових та вітчизняних електронних бібліотек, наприклад:

- **The European Library** – Європейська бібліотека (<http://search.theeuropeanlibrary.org/portal/ru/index.html>);
- **Бібліотеки світу, Росії, України** (електронні каталоги, повнотекстові бази даних) (<http://www.e-catalog.name/index.html>);
- **eLIBRARY.RU** - наукова електронна бібліотека (<http://elibrary.ru>);
- **Університетська інформаційна система РОСІЯ (УІС РОСІЯ)** - база електронних ресурсів для досліджень та освіти в галузі економіки, соціології, політології,

міжнародних відносин та інших гуманітарних наук (<http://www.uisrussia.msu.ru/is4/main.jsp>) та інші.

Відповідно програми дисципліни „**Інформаційне забезпечення наукової роботи**”, яка з 2008 року включена до індивідуального плану роботи аспірантів Запорізького національного університету, інформаційні ресурси бібліотеки стали джерельною базою для проведення лекційних та практичних занять та інформаційно-пошуковій діяльності аспірантів за тематикою дисертаційних досліджень. За результатами підсумкового тестування та анкетування було відзначено суттєве збільшення інформаційної бази для наукової роботи аспірантів за рахунок використання електронних та традиційних ресурсів бібліотеки.

Що стосується інформаційного забезпечення патентно-ліцензійної діяльності, науковці Запорізького національного університету використовують бази даних та інформаційно-довідкові системи Українського інституту промислової власності, які розміщені на сайті <http://base.ukrpatent.org/>, з них переважно:

- спеціалізовану базу даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;
- електронну версію акумулятивного офіційного бюлетеня «Промислова власність»;
- базу даних колективного користування «Відомості про заявки на винаходи, які прийняті до розгляду»;
- ІДС «Стан діловодства за заявками на винаходи і корисні моделі»;
- ІДС «Міжнародна патентна класифікація. Базовий рівень (2009). Українська версія (2010.01)» та ін.,

а також бази даних Європейського та Євразійського патентних відомств і зарубіжних країн, доступ до яких здійснюється на безоплатній основі.

ПЕРЕЛІК НАЙВИЗНАЧНІШИХ НАУКОВИХ ШКІЛ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ НАУКОВОГО НАПРЯМУ (НАПРЯМКІВ) ТА ВИСВІТЛЕННЯМ ДОРОБКУ ОСТАННІХ 3-Х РОКІВ

1 Наукова школа з дослідження актуальних проблем адміністративного права

Науковий керівник – д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України, зав. кафедрою адміністративного та господарського права, декан юридичного факультету Запорізького національного університету Коломоець Т.О.

Науковий напрямок – юридичні науки (адміністративне право, адміністративна деліктологія, публічне управління, правові проблеми державної служби).

Одержані результати:

а) доктринальні:

- розроблено теорію адміністративного примусу у публічному праві України;
- завершено дослідження у рамках спеціальної науково-дослідної теми «Основні напрямки реформування законодавства України у контексті європейської інтеграції»;
- сформульовано доктринальні положення щодо організаційно-правового механізму державного управління у сфері приватної нотаріальної діяльності;
- розроблено теоретичні положення щодо визначення організаційно-правового механізму державного контролю у галузі чорної металургії, які можуть слугувати науковим підґрунтям для нормотворчої діяльності;
- сформульовано теорію організаційно-правового управління у сфері юридичної науки;
- підготовлено концептуальні положення адміністративно-правового регулювання у галузі автомобілебудування;
- підготовлено науковий базис для нормотворчої діяльності щодо визначення адміністративно-процесуального статусу експерта в адміністративно-деліктному процесі;
- підготовлено науковий базис для нормотворчої діяльності щодо визначення адміністративно-процесуального статусу захисника в адміністративно-деліктному процесі;
- підготовлено оновлені доктринальні положення щодо визначення потенціалу виправних робіт як виду адміністративного стягнення;
- розроблено теорію апеляції в адміністративно-деліктному процесі;
- підготовлено оновлену теорію розподілу юрисдикційних повноважень щодо розгляду адміністративних справ в порядку адміністративного судочинства;
- сформульовано теорію організаційно-правового управління у сфері юридичної науки.

б) нормотворчі, нормопроектні:

- розроблені конкретні пропозиції щодо вдосконалення та формулювання перспективного вітчизняного законодавства стосовно положень Кодексу адміністративного судочинства України;
- проект Закону України «Про основні засади державного контролю у галузі чорної металургії в Україні»;
- проект Закону України «Про державну атестацію наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні»;
- проект Закону України «Про нотаріат»;
- пропозиції щодо положень Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- пропозиції щодо проекту Адміністративно-процедурного кодексу України;
- проект Закону України «Про вищу освіту»;
- проект Закону України «Про безоплатну правову допомогу»;

- пропозиції щодо вдосконалення положень Закону України «Про адвокатуру»;
- проект Закону України «Про правопросвітницьку діяльність»;
- проект Закону України «Про професійні правничі громадські організації» тощо;

в) правопросвітницькі:

- серія тематичних лекційних, видовищних заходів для дітей дошкільного, шкільного віку;
- серія тематичних заходів правовиховного та правопросвітницького характеру для координаційно-методичної міжрегіональної ради з правової освіти населення;
- цикл тематичних курсів «Протидія та профілактика корупції серед державних службовців»;
- цикл тематичних заходів для підвищення рівня правової освіти населення для соціально незахищених верст населення;

г) навчальні:

- розроблено і запроваджено навчальний курс «Міжнародні стандарти державного управління» для слухачів магістратури за спеціальністю «Правознавство»;
- розроблено і запроваджено навчальний курс «Правові проблеми державної служби в Україні» для слухачів магістратури за спеціальністю «Правознавство»;
- розроблено і запроваджено навчальний курс «Адміністративна реформа в Україні: правовий аспект» для слухачів магістратури за спеціальністю «Правознавство»;
- розроблено і запроваджено навчальний курс «Актуальні проблеми податкового права» для слухачів магістратури за спеціальністю «Правознавство»;
- розроблено і запроваджено навчальний курс «Актуальні проблеми бюджетного права та процесу» для слухачів магістратури за спеціальністю «Правознавство»;
- розроблено електронні навчально-методичні комплекси дисциплін державно-правового циклу для підготовки студентів за спеціальністю «Правознавство», освітньо-кваліфікаційні рівні: «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»;
- розроблено модульні навчальні курси для прискореної підготовки з дисципліни «Адміністративне судочинство»;
- розроблено і запроваджено у навчальний процес інтелектуальні студентські змагання з адміністративного судочинства;
- розроблено, запроваджено щорічні Всеукраїнські інтелектуальні студентські змагання з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство»;
- підготовлено електронні навчальні посібники з дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративне судочинство»;
- підготовлено оновлену пілотну серію навчально-методичних розробок та презентацій публічно-правових навчальних дисциплін;
- підготовлено та випущено друком підручники та навчальні посібники з дисциплін адміністративно-правового циклу за вимогами кредитно-модульної системи (підручники та навчальні посібники «нового покоління»).

Кількість публікацій:

монографії – 8

підручники – 3 (гриф МОН України)

навчальні посібники – 15, із них 3 – гриф МОН України

науково-практичні коментарі до нормативно-правових актів – 6, в т.ч. до кодексів – 2;

наукові нариси – 6;

наукові статті – 825, в т.ч. у фахових виданнях – 89; спільно зі студентами - 315

методичні розробки, рекомендації, посібники – 28.

(в т.ч. виданих за кордоном – 9).

Основні публікації:

- Коломоєць Т.О. Адміністративно-правове регулювання приватною нотаріальною діяльністю в Україні: монографія/ Т.О.Коломоєць, К.І.Федорова. – К.: Істина, 2008. – 184 с.
- Коломоєць Т.О. Державний контроль у галузі чорної металургії в Україні: організаційно-правовий аспект: монографія/ Т.О.Коломоєць, П.С.Лютіков. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. - 216 с.
- Коломоєць Т.О. Адміністративно-правове регулювання в галузі молодіжної політики в Україні: організаційно-правовий аспект: монографія/ Т.О.Коломоєць, Д.Є.Андрєєва. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – 192 с.
- Коломоєць Т.О. Експерт у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: монографія/ Т.О.Коломоєць, А.В.Іванов. – К.: Істина, 2009. - 184 с.
- Коломоєць Т.О. Виправні роботи як вид адміністративного стягнення за законодавством України: монографія/ Т.О. Коломоєць, І.О. Сківірський. – К.: Істина, 2008. – 140с.;
- Коломоєць Т.О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: монографія/ Т.О. Коломоєць, Р.В. Сінельнік. – К.: Істина, 2008. – 140с.
- Коломоєць Т.О. Адміністративно-правове регулювання у галузі автомобілебудування в Україні: організаційно-правовий аспект: монографія/ Т.О. Коломоєць, Ю.В. Пирожкова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 220с.
- Федоров І.О. Кодифікація адміністративно-деліктного законодавства України: монографія/ І.О. Федоров: за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: ВТО «Запоріжжя», 2007. – 180с.
- Адміністративне право України: підручник / за заг.ред. Т.О. Коломоєць, - К.: Істина, 2009. – 480 с. (з грифом МОН України).
- Адміністративне судочинство: підручник / за заг.ред. Т.О. Коломоєць, - К.: Істина, 2009. – 256 с. (з грифом МОН України).
- Адміністративне судочинство: підручник / [Т.О. Коломоєць, Ю.В. Пирожкова, О.О.Ганзенко та ін.]; за заг.ред. Т.О. Коломоєць, - К.: Істина, 2009. – 344 с. (з грифом МОН України).
- Правознавство у схемах та визначеннях: навчальний посібник/ За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 520с. (з грифом МОН України).
- Правознавство. Практикум: навчальний посібник/ За заг. ред. С.М.Тимченка, Т.О.Коломоєць. – Суми: Університетська книга, 2007. – 228с.; (з грифом МОН України).
- Правознавство у схемах і таблицях: навчальний посібник/ За заг. ред. С.М.Тимченка, Т.О.Коломоєць. – Запоріжжя: Поліграф, 2008. – 556с. (з грифом МОН України).
- Фінансове право України: навчальний посібник/ За заг. ред. Т.О.Коломоєць, В.К. Шкарупи. – К.: Істина, 2007. – 228с.;
- Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навчальний посібник/ За заг. ред. Т.О.Коломоєць, Г.Ю.Гулевської. – К.: Істина, 2007. – 120с.
- Кодекс адміністративного судочинства України: наук.-практ.комент./ [Н.О. Армаш, О.М. Бандурка, А.В. Басов та ін.]; за заг. ред.д.ю.н, професора А.Т.Комзюка. – К.: Прецедент; Істина, 2009. – 823с. (глави 4-6 розділу II) тощо.

Участь у конференціях:

- 2007 рік – 92;
- 2008 рік – 106;
- 2009 рік – 138. Всього: 336.

З них за кордоном:

- міжнародна науково-теоретична конференція «Управление качеством образования» (Республіка Беларусь, октябрь 2009 года);
- международная конференция «Проблемы подготовки уголовно-процессуального акта» 22-28 марта 2009 года (ФРН, Бонн);
- международная конференция «Перспективы реформирования судебной системы в Республике Казахстан» (Астана, 6.11.2009 года);
- международная конференция «Актуальные проблемы подготовки проекта Кодекса об административных проступках» (Фиршбаху, Бавария, 9-15.11.2008 года);
- международная конференция «Опыт предоставления административных услуг в ФРГ» (19-23.10.2009 года, Бонн, ФРН).

Захист дисертацій: протягом 2007-2009 рр. захищено 12 кандидатських дисертацій.

2 Наукова школа «Рання діагностика та корекція психомоторного розвитку дітей із відхиленнями психофізичного розвитку»

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член РАМО, професор кафедри теорії та методики фізичної культури та туризму Байкіна Н.Г.

Наукові напрямки – корекційна педагогіка, спеціальна психологія, адаптивна фізична культура.

Одержані результати: розроблені методики ранньої діагностики та корекції психомоторного розвитку дітей із відхиленнями психофізичного розвитку, розроблено й апробовано програму з мовного розвитку, розвитку психомоторики дітей з аутизмом, глухих, ДЦП, сліпих. Результати досліджень впроваджені в навчальний процес факультетів фізичного виховання, соціальної педагогіки і психології.

Кількість публікацій. За три роки опубліковано 55 робіт.

Основні публікації:

- Крет Я.В. Ранняя диагностика та корекція психомоторики дітей із вадами психофізичного розвитку: монографія / Я.В.Крет, Н.Г.Байкіна. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 522 с.;
- Крет Я.В. Ранняя диагностика та корекція психомоторики дітей з аутизмом (англійською мовою): монографія / Я.В.Крет, Н.Г.Байкіна. - Post Office Box 24997, Greenville, South Carolina 29616 Call Toll Free 1-800-277-8737.
- Байкіна Н.Г. Корекція рухової сфери у дорослих сліпих засобами ігрової діяльності: монографія / Н.Г.Байкіна, В.І.Кемкіна. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – 250 с.;
- Байкіна Н.Г. Діагностика і корекція психомоторного розвитку осіб із порушенням зору: навчальний посібник / Ніна Григорівна Байкіна. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 395 с.;
- Байкіна Н.Г. Коррекция двигательной сферы у лиц с нарушением слуха: навчальний посібник / Нина Григорьевна Байкіна. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 350 с.;
- Частные методики адаптивной физической культуры: Учебник под общей ред. проф. Л.В.Шапковой. – М.: Советский спорт, 2007. – 608 с.

Наукова школа проф. Байкіної Н. Г. є провідною школою не тільки в Україні, але й визнана за кордоном: Росія, Узбекистан, Польща, Великобританія, США.

Професор Байкіна Н.Г. нагороджена дипломом Кембріджського університету, а International Biography, April, 2008, (Великобританія) внесена в книгу Whos Who in the World 25 Silver Anniversary 2008 25 h Edition, також у книгу Intellectual of the 21 st Century 2008. A wards Programme 2008, American Biographical Institute запрошена для вступу до американського фонду «Орден за заслуги в професійній діяльності» 30 липня 2009 р.; American Biographical Institute відібрана біографія для включення у збірник «Хто є хто у світі 2010 року», США, серпень

2009р.; включена в номінацію «Премія світу» The United Cultural Convention of the United State of America, вересень 2009 р.; володар сертифікатів Special Olympics.

Участь у конференціях. Результати досліджень доповідались на 29 конференціях міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня.

Захист дисертацій: протягом 2007-2009 рр. захищено 1 докторська і 2 кандидатські дисертації.

3 Наукова школа: «Пошук біологічно активних речовин синтетичного та природного походження»

Науковий керівник: д-р фарм. наук, професор, зав. кафедрою хімії, декан біологічного факультету Омелянчик Л.О.

Науковий напрямок: пошук біологічно активних речовин синтетичного та рослинного походження, вивчення їх фізико-хімічних властивостей та біологічної активності (молекулярний дизайн, синтез, фізико-хімічні та біологічні властивості похідних азотовмісних гетероциклів та біогенних амінів, карбонових та амінокислот; фізико-хімічні (ЯМР-, Масс-, УФ-, ІЧ-спектроскопічні, потенціометричні) дослідження взаємодії нових біологічно-активних речовин, синтезованих на кафедрі хімії, з металами; фізична хімія харчових речовин).

Одержані результати:

Розроблені нові методи синтезу невідомих раніше сполук. Проведений аналіз взаємозв'язку між даними комп'ютерного прогнозу, хімічною структурою, фізико-хімічними властивостями та біологічною активністю досліджених сполук дають можливість створення комбінаторних бібліотек та направленою моделювання речовин з очікуваними видами біологічної дії.

Розроблено синтез S-(хінолін-4-іл)-цистеїнів, їх N-ацилпохідних та їх естерів. Вивчено взаємодію цих естерів в умовах реакцій амінолізу та гідразінолізу. Проведено комп'ютерний прогноз біологічної активності синтезованих сполук. Виявлено найбільш перспективні речовини, які вивчено поглиблено. Встановлено закономірності “структура -дія” серед синтезованих сполук.

Кількість публікацій. За три роки опубліковано близько 70 публікацій, з них 6 навчальних посібників, 30 методичних розробок, 34 статті у наукових фахових виданнях.

Основні публікації:

- Омелянчик Л.О. Біоенергетика та ензимологія: навчальний посібник [для студентів III курсу біологічного факультету денної та заочної форм навчання] /Л.О.Омелянчик, Н.В.Колісник. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008 р. – 118 с.
- Луганська О.В. Аналітична хімія: навчальний посібник з фізико-хімічних методів аналізу / О.В.Луганська, Л.О.Омелянчик. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. - С. 242. (**З грифом МОН України**).
- Омелянчик Л.О. Навчальний посібник з органічної хімії та екологічної біохімії [для студентів біологічного факультету] /Л.О.Омелянчик, В.І.Генчева. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008 р. – 117 с.
- Омелянчик Л.О. Молекулярні механізми гормональної та цитокінової регуляції: навчальний посібник [для студентів III курсу біологічного факультету] /Л.О.Омелянчик, Н.В.Колісник. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – 118 с.;
- Омелянчик Л.О. Хімія з основами біохімії: навчально-методичний посібник [для студентів I курсу біологічного факультету (напрямок підготовки 6.090103 – «Лісове та садово-паркове господарство»)] /Л.О.Омелянчик, В.І.Генчева, Т.В.Панасенко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009 р. – 80 с.

Одержані патенти на винахід:

- пат. 44791 Україна МПК (2009) C07D 21/00. Динатрієва сіль N-сукциноіл-S-(6-етокси-2-метилхінолін-4-іл)-L-цистеїну, що має гепатопротективну активність. Лебенська І.Б., Бражко О.А., Омелянчик Л.О., Завгородній М.П. - №u200905369. Заявлено 28.05.2009; Опубліковано 12.10.09. Бюл. № 19;
- пат. 31150 Україна МПК (2006) G01N 21/00. Спосіб кількісного визначення калієвої солі 3-(5-метил-1,2,4-тріазоло[4,3-а]хінолін)пропанової кислоти. Коваленко Д.С., Луганська О.В., Омелянчик Л.О. -№u200713833. Заявлено 10.12.2007; Опубліковано 25.03.08. Бюл. № 6;
- пат. 33671 Україна МПК (2006) G01N 33/50. Спосіб визначення рівня катіонних білків нейтрофілів. Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Зарілова Н.А.-№u200801346; Заявлено 04.02.2008; Опубліковано 10.07.08. Бюл. № 13;
- пат. 30359 Україна МПК (2006) G01N 33/49. Спосіб діагностики донозологічного стану у чоловіків. Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С.- №u200711634; Заявлено 22.10.2007; Опубліковано 25.02.08. Бюл. № 4;
- пат. № 30459 Україна(2006) G01N 33/50 Спосіб визначення активності кислої фосфатази нейтрофілів. Омелянчик Л.О., Колісник Н.В., Самойленко Ж.С., Новосад Н.В.-№u200712545; Заявлено 12.11.2007; Опубліковано 25.02.2008, Бюл. №4.
- пат. 21951 Україна МПК (2006) G01№33/52 G01№33/53. Спосіб оцінки функціонального стану нейтрофілів крові.-№u200611389; Заявлено 03.11.2006; Опубліковано 10.04.2007. Бюл. № 4.
- пат. 78456 Україна МПК (2006) C07D215/00 C07D215/38. Дилітієва сіль 2-метилхінолін-4-ілгідрозону α -кетоглутарової кислоти, що проявляє депримуєчу активність. Коваленко Д.С., Бражко О.А., Омелянчик Л.О., Федоряк Д.М.-№a200512165; Заявлено 19.12.2005; Опубліковано 15.03.07. Бюл. № 3.

Участь у конференціях.

Результати досліджень доповідались на 43 конференціях міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня.

Захист дисертацій: протягом 2007-2009 рр. захищено 1 і подано до спеціалізованої вченої ради 1 кандидатські дисертації.

4 Наукова школа «Вивчення особливостей адаптації різних груп населення до різноманітних факторів зовнішнього середовища»

Науковий керівник: доктор біологічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, зав. кафедрою фізичної реабілітації, декан факультету фізичного виховання Маліков М. В.

Наукові напрямки:

- експериментальне обґрунтування нових методичних підходів до оцінки функціонального стану і адаптивних можливостей різних груп населення;
- вивчення особливостей формування адаптивних можливостей організму в онтогенезі;
- вивчення ролі судинного ендотелію в забезпеченні адаптивних можливостей організму при дії різноманітних зовнішніх факторів;
- розробка, експериментальна апробація і втілення в практику системи заходів фізичної реабілітації стану здоров'я різних категорій населення.

Одержані результати:

а) розроблені нові методи визначення інтегральних параметрів поточного стану організму:

- комп'ютерна програма «ШВСМ: експрес-діагностика функціональної підготовленості та функціонального стану організму». - Свідоцтво про реєстрацію

- авторського права на твір. - №28365. – 10.04.2009 р. (Маліков М.В., Богдановська Н.В., Сватсьєв А.В.);
- комп'ютерна програма «ШВСМ-інтеграл: експрес-діагностика функціонального стану організму». - Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. - №28367. – 10.04.2009 р. (Маліков М.В., Богдановська Н.В., Сватсьєв А.В.);
 - комп'ютерна програма оцінки стану фізичного здоров'я «ОБЕРІГ». - Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. - №28366. – 10.04.2009 р. (Богдановська Н.В., Бойченко К.Ю.);
- б) розроблена нова теорія формування адаптивних можливостей організму при дії факторів зовнішнього середовища (монографія «Современные проблемы адаптации. – ЗНУ. – 2007. – 341 с. (Маліков М.В., Богдановська Н.В.);
- в) розроблені нові методи кількісної оцінки поточних адаптивних можливостей серцево-судинної системи організму.

Кількість публікацій. За три роки опубліковано 100 публікацій, з них: 1 монографія, 58 статей у наукових фахових виданнях, 11 навчальних посібників (з них 8 – з грифом МОН України), 3 тез Міжнародного конгресу, 27 тез конференцій, з'їздів, конгресів.

Основні публікації:

- Маликов Н.В. Современные проблемы адаптации: монографія / Н.В.Маликов, Н.В.Богдановская. - Запорожье: ЗНУ, 2007. – 341с.
- Маліков М.В. Фізіологія людини: навчальний посібник / М.В.Маліков, В.І.Філімонов, Н.В.Богдановська. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 753 с. (з грифом МОН України).
- Маліков М.В. Основи реабілітації.: навчальний посібник / М.В.Маліков, Н.В.Богдановська. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 246 с. (з грифом МОН України).
- Богдановська Н.В. Фізична реабілітація різних нозологічних груп: навчальний посібник / Н.В.Богдановська, М.В.Маліков. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 183 с. (з грифом МОН України).
- Маликов Н.В. Особенности структурно-функциональной организации работы сердца в процессе адаптации к систематической мышечной деятельности / Н.В.Маликов, Н.В.Богдановская, А.Н.Святодух // В сб.: Системные и клеточные механизмы в физиологии двигательной системы: V Всероссийская с международным участием Школа-конференция по физиологии мышц и мышечной деятельности. – Москва, МГУ, 2009.;
- Malikov N.V., Bogdanovskya N.V. Exclusive approaches to the estimation of organism functional preparedness. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 451;
- Malikov N.V., Bogdanovskya N.V. Adaptive abilities of organism: theoretic and applied aspects. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 123;
- Bogdanovskya N.V., Malikov N.V. Role of the system of syntesis of nitrogen oxide in providing of long duration adaptaion of organism to muscular work. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 442.

Участь у конференціях.

Результати досліджень доповідались на 11 конференціях міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня, з них 5 закордонних:

- Маликов Н.В., Богдановская Н.В. Экспериментальное обоснование некоторых особенностей формирования адаптивных возможностей организма в онтогенезе. В сб.: Эколого-физиологические проблемы адаптации // Материалы XII Международного симпозиума. – Москва, 2007. – С.59-61;

- Маликов Н.В., Богдановская Н.В., Святодух А.Н. Функциональное состояние сосудистого эндотелия как важный фактор адаптации организма к систематическим физическим нагрузкам. – В сб.: Адаптационная физиология и качество жизни: проблемы традиционной и инновационной медицины // материалы международного симпозиума, посвященного 80-летию академика РАМН Н.А. Агаджаняна. – Москва, 2008. – С. 204 – 206;
- Маликов Н.В., Богдановская Н.В., Кузнецов А.А., Святодух А.Н. Особенности вегетативной регуляции сердечного ритма у детей школьного возраста, занимающихся различными видами спортивной деятельности. – В сб.: Вариабельность сердечного ритма: теоретические аспекты и практическое применение // IV Всероссийский симпозиум с международным участием. – Ижевск, 2008. – С.192-194.;
- Маликов Н.В., Богдановская Н.В., Святодух А.Н. Особенности структурно-функциональной организации работы сердца в процессе адаптации к систематической мышечной деятельности. – В сб.: Системные и клеточные механизмы в физиологии двигательной системы // V Всероссийская с международным участием Школа-конференция по физиологии мышц и мышечной деятельности. – Москва, МГУ, 2009;
- Malikov N.V., Bogdanovskya N.V. Exclusive approaches to the estimation of organism functional preparedness. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 451;
- Malikov N.V., Bogdanovskya N.V. Adaptive abilities of organism: theoretic and applied aspects. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 123;
- Bogdanovskya N.V., Malikov N.V. Role of the system of syntesis of nitrogen oxide in providing of long duration adaptaion of organism to muscular work. - The Journal Physiological Sciences // The XXXVI International Congress of Physiological Science (IUPS 2009). – Vol. 59, Suppl. 1, 2009. - P. 442.

Захист дисертацій: протягом 2007-2009 рр. захищено 4 кандидатські дисертації.

5 Наукова школа з проблем модерної історії України

Науковий керівник: доктор історичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, зав. кафедрою новітньої історії України, проректор з науково-педагогічної і навчальної роботи Турченко Ф. Г.

Наукові напрямки:

- проблеми української національної революції 1917–1921 рр.;
- європейський контекст суспільно-політичних трансформацій в Україні (XIX – XX ст.)

Одержані результати:

- а) розроблено теорію історичної компаративістики на теоретичному та прикладному рівнях;
- б) поглиблено теорію історичної регіоналістики при вивченні проблем південноукраїнського регіону;
- в) взято участь у створенні і вдосконаленні державних програм з історії України для загальноосвітніх навчальних закладів.

Кількість публікацій. За три роки опубліковано близько 70 публікацій, з них: 4 монографії і 5 підручників.

Основні публікації:

- Турченко Ф. Г. Запоріжжя на шляху до себе... (Минуле і сучасність в документах та свідченнях учасників подій) / Ф. Г. Турченко. – Запоріжжя : Просвіта, 2009. – 367 с.;
- Запоріжжя індустріальне: історія і сьогодення: до 70-річчя Запорізької області / Ф. Турченко (наук. ред.). – Запоріжжя : Дике Поле, 2009. – 368 с.;

- Турченко Ф. Г. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф. Г. Турченко, В. М. Мороко. – К. : Генеза, 2009. – 352 с.;
- Турченко Ф. Г. Новітня історія України. підруч. для 10 кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ф. Г. Турченко. – Вид. 3-є випр. та доп. – К. : Генеза, 2008. – Ч. 1 : 1914-1939. – К. : Генеза, 2008 – 352 с.;
- Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Запорізька область / Ф.Г. Турченко (керівник наук.-ред.групи). – Запоріжжя : Дике Поле, 2008. – 1080 с.;
- Голодомор 1932-1933: запорізький вимір / Запорізька обласна держ. адміністрація ; Запорізький національний ун-т ; Державний архів Запорізької області / Ф.Г. Турченко (ред.). – Запоріжжя : Просвіта, 2008. – 320 с.

Участь у конференціях. Результати досліджень доповідались на 27 конференціях міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня.

Захист дисертацій: протягом 2007-2009 рр. захищено 1 докторська і 4 кандидатські дисертації.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РОБОТИ, ЩО ВИКОНУЮТЬСЯ НА КАФЕДРАХ У МЕЖАХ РОБОЧОГО ЧАСУ ВИКЛАДАЧІВ

Згідно з тематичним планом, затвердженим ректором університету, на кафедрах у межах робочого часу викладачів у 2009 році виконувалося **63** комплексні науково-дослідні роботи, найбільш важливі результати яких представлено у таблиці.

№	Назва НДР	Науковий напрямок	Отримані результати
1	Вплив лазерного випромінювання на тепло і масопереніс в аустенітних сталях (науковий керівник: д- техн. наук, проф. Міщенко В. Г.).	Нові речовини і матеріали	Побудована модель, що враховує тепло- і масопереніс у поверхневому шарі аустенітної сталі при імпульсній лазерній обробці в наносекундному режимі (режими модульованої добротності).
2	Розробка системи функціонального моніторингу та оптимізації функціонального стану, адаптивних можливостей і рівня здоров'я різних груп населення (науковий керівник: д-р біол. наук, проф. Маліков М.В.).	Новітні біотехнології; діагностика і методи лікування найпоширеніших захворювань	Розроблені нові методичні підходи до оцінки функціонального стану і адаптивних можливостей різних груп населення. Розроблена система інноваційних реабілітаційних заходів щодо корекції функціонального стану організму. Планується впровадження в спортивних клубах ЗТР, «Орбіта-Університет», «Мотор», «Металург» та «ЗНУ-ЗТР».
3	Аналіз системи управління фінансово-економічним потенціалом суб'єктів господарювання (науковий керівник: д-р економ. наук, проф. Череп А.В.)	Новітні технології та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості	Розроблена концепція динамічного цілісного підприємства. Розроблено методи прогнозу економічного розвитку продуктивних сил та суспільства, виконано аналіз соціально-економічного розвитку регіону. Побудовані моделі визначення та аналізу оптимального фінансового стану підприємства з метою забезпечення достатньо повного охоплення найбільш суттєвих факторів і оперативного управління формуванням перспективного рівня його фінансової стійкості.
4	Збільшення генетичної мінливості сільськогосподарських і декоративних рослин з використанням сучасних методичних засобів та пошук нових генетичних джерел продуктивності та якості продукції (науковий керівник: д-р біол. наук, проф. Лях В. О.)	Збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток	Отримано 2 свідоцтва про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні, а саме: генофонду льону олійного: лінія СК 1, зареєстрований під номером Національного каталогу UF0401930; лінія СП 1, зареєстрований під номером Національного каталогу UF0401928; 1 свідоцтво № 09264 про державну реєстрацію сорту рослин льону великоквіткового «Запорізький сувенір»; та 2 свідоцтва про авторство на сорт рослин льону великоквіткового «Перший сніжок» та «Запорізький сувенір».

АНКЕТНІ ДАНІ ПРО ВНЗ, НУ, ДП

1. **Назва вищого навчального закладу (наукової установи, державного підприємства), адреса, телефони, факс, електронна адреса, код ЄДРПОУ) Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет» МОНУ, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66., т. 213-31-29 ; ф. 764-45-46, kancelary@znu.edu.ua, 02125243**

2. **Ректор (ПБ, дата, рік народження)** Тимченко Сергій Михайлович, 22.04.1961 р.

3. **Проректор з наукової роботи, заступник директора**

В. о. проректора з наукової роботи

- прізвище, ім'я та по батькові

Бостан Сергій Костянтинович

- дата і рік народження

13 березня 1957

- вчене звання

доцент

- науковий ступінь

доктор юридичних наук

- нагороди

грамота МВС України, відзнака МВС України
«За розвиток науки, техніки та освіти» II
ступеню

- електронна адреса

s-bostan@yandex.ru

- робочі телефони

(061) 224-42-39

- домашній телефон та мобільний

(061) 272-89-61, 097 3602341

4. **Структурний підрозділ (відповідно до наказу МОН від 01.06.06 № 422):**

- науково-дослідна частина, науково-дослідний сектор, НДІ, відділ, тощо

Науково-дослідний сектор

- **кількість і назва наукових структурних підрозділів:**

1 інститут, 1 центр, 1 відділ, 2 служби, 10 лабораторій (науково-дослідний інститут козацтва; регіональний навчально-науково-виробничий центр "Екологія"; відділ організації науково-технічної інформації; служба метрології та радіаційної безпеки; служба з питань інтелектуальної власності; навчально-науково-дослідна лабораторія клітинної та організаційної біотехнології; навчально-науково-дослідна лабораторія біоіндикації та біоекології; навчально-науково-дослідна лабораторія біотехнології фізіологічно активних речовин; науково-дослідна лабораторія біоресурсів природного навколишнього середовища; навчально-наукова лабораторія археологічних досліджень; навчально-наукова лабораторія біохімії та фармакології спорту; навчально-науково-дослідна лабораторія наукоємних технологій та наноматеріалів; навчально-наукова лабораторія українознавчих студій; наукова лабораторія інтерактивних технологій навчання гуманітарним дисциплінам; наукова лабораторія історичної інформатики.

Кількість штатних працівників (посад), НДЧ, НДС, НДІ, ПНДІ	Кількість сумісників із числа науково-педагогічних працівників (посад)
Всього: 25	Всього 610
В тому числі:	В тому числі:
докторів наук -	докторів наук 52
кандидатів наук 4	кандидатів наук 377

5. Начальник (завідувач) НДС,НДС,НДІ, відділу:

Начальник НДС

- прізвище, ім`я та по батькові
- дата і рік народження
- вчене звання
- науковий ступінь
- нагороди
- електронна адреса
- робочі телефони
- домашній телефон та мобільний

Меняйло Вікторія Іванівна
07 березня 1970
доцент
кандидат фізико-математичних наук
Почесна грамота МОН України
menyalo@i.ua
(061) 289 -41-03
(061) 275-89-84, 0975430373

6. Заступник начальника (завідувача), вчений секретар, начальник планово-фінансового відділу НДС,НДС, НДІ, тощо:

Заступник начальника НДС

- прізвище, ім`я та по батькові
- дата і рік народження
- нагороди
- електронна адреса
- робочі телефони

Дерюгіна Ольга Володимирівна
08 вересня 1965
грамота ЗНУ у 2009 році
nds_ekonom@ukr.net
(061) 764 -47-23

ДОДАТКИ